

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Український державний університет науки і технологій

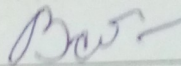
Кафедра філософії та українознавства

«До захисту»

Завідувач кафедри

«Філософія та українознавство»

д-р філософ. наук., професор

 Володимир ХМІЛЬ

« _____ » _____ 20__р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

На здобуття освітнього ступеня «магістр»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність 033 «Філософія»

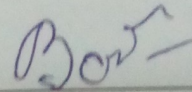
Освітньо-професійна програма «Філософська антропологія»

Тема: «КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР ТА ЧАС ЯК ФОРМИ БУТТЯ ЛЮДИНИ»

Theme: «CULTURAL SPACE AND TIME AS FORMS OF HUMAN EXISTENCE»

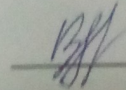
Керівник дипломної роботи

Зав. кафедрою

Володимир ХМІЛЬ

Студент групи ФА2221

Володимир ВЕЛИЧКО

Student

Volodymyr VELYCHKO

ДНІПРО - 2024

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

ННІ: «Дніпровський інститут інфраструктури і транспорту»

Кафедра філософії та українознавства

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ступеня магістра**

**Здобувача
академічної групи
спеціальності
за освітньо-професійною програмою**

Величко Володимира Володимировича.

Філософія
Філософська антропологія

на тему: Культурний простір та час як форми буття людини

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Проф. Хміль В.В.			

Рецензент	Доц. Жижченко В.П.			
-----------	--------------------	--	--	--

Нормоконтролер	доц. Айтов С.Ш.			
----------------	-----------------	--	--	--

**Дніпро
2024**

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет науки і технологій

Факультет: Управління енергетичними та економічними процесами
Кафедра: Філософії та українознавства
Рівень вищої освіти: магістр
Освітня програма: Філософія
Спеціальність: Філософська антропологія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри філософії та українознавства

_____ Хміль В.В.

_____ грудня 2023 р.

ЗАВДАННЯ

На кваліфікаційну роботу на здобуття ступеню магістра
здобувачу Величко Володимир Володимировичу

Тема: Культурний простір та час як форми буття людини

Керівник роботи: Хміль Володимир Васильович

затверджені наказом ректора УДУНТ № 273 від 23.03. 2023 року

- Строк подання студентом роботи _06. 12.2023_ року
- Вихідні дані до дипломної роботи: _____.
- Зміст пояснювальної записки (перелік питань до розробки):
- Аналітична частина: _____;
- Основна частина: _____;
- Перелік демонстраційного матеріалу:

- доповідь;

Завдання видав	Завданн отримав	•
Проф.Хміль В.В.	Величко В.В.	•

-

презентація;

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів	Примітка
1	Вступ	15.04.23 – 17.04.23	
2	Аналіз сучасного стану дослідження проблеми за науковими літературними джерелами	18.04.23 – 15.09.23	
3	Формування основних тем	15.09.23 – 18.10.23	
4	Робота з науковими матеріалами та джерелами	19.10.23 – 20.10.23	30%
5	Побудова структури тем	21.10.23 – 09.11.23	
6	Формулювання тез роботи	08.11.23 – 15.11.23	75%
7	Оформлення дипломної роботи	14.11.23 – 19.11.23	
8	Розробка демонстраційних матеріалів	19.11.23 – 23.11.23	
9	Подання кваліфікаційної роботи до кафедри	05.12.23	100%

Здобувач

Величко Володимир

Керівник роботи

Хміль В. В.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох частин, 63 сторінок, 33 літературних джерел.

Об'єкт дослідження: антропологічні виміри культурного простору та часу.

Предмет дослідження: культурний простір і час як форми буття людини.

Мета роботи полягає в теоретичному аналізі індивідуального та соціального сприйняття просторовочасових факторів культури як умови визначення людської ідентичності.

Галузь застосування: Результати цього дослідження можна використовувати для розробки ефективних культурних політик та програм, механізмів регулювання культурних процесів, освітніх програм та ініціатив, які сприятимуть формуванню відкритих культурних ідентичностей.

Ключові слова: культурний простір, час, людське існування, культурна динаміка, соціокультурні впливи, ідентичність, глобалізація.

Вступ окреслює важливість вивчення складних відносин між культурним простором і часом, надаючи короткий огляд цілей дослідження та ширших наслідків для розуміння складності людського існування в культурному контексті.

Перший розділ досліджує підходи до визначення культурного простору, які підкреслюють суб'єктивний досвід людини та мінливість та гібридну природу культурних просторів. Підходи до аналізу впливу глобалізації на культурний простір підкреслюють роль технологій і комунікаційних мереж у формуванні культурного простору та часу.

Другий розділ розглядає філософські та культурні варіації соціального часу. Розбір того як різні культури вимірюють час різними способами, і як ці відмінності

відображають різні культурні цінності та пріоритети. Також розглядається розуміння культурних відмінностей у часовому сприйнятті.

У висновках підсумовані результати заторкнутих цілей дослідження.

Також додано джерела літератури на яких дослідження було базовано.

ЗМІСТ

<u>Вступ</u>	8
I. Теоретичні проблеми культурного простору	11
1.1 Визначення та поняття культурного простору	11
1.2 Різні підходи до визначення культурного простору	18
1.3 Культурний простір та людська ідентичність	22
II. Аналіз часу в культурному просторі	39
2.1. Питання часу в культурному просторі	39
2.2. Вплив глобалізації на культурний простір та час	45
2.3 Соціальна взаємодія в культурному просторі та часі	54
<u>Висновки</u>	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	64

ВСТУП

Актуальність теми полягає у тому, що сучасне суспільство характеризується зростаючою культурною різноманітністю. Люди з різним культурним походженням зустрічаються та взаємодіють у різних контекстах, що вимагає від них розуміння та прийняття культурних відмінностей. Культурний простір може відігравати важливу роль у сприянні міжкультурному розумінню та співпереживанню. Він може надавати платформу для людей з різними культурними практиками для зустрічі та взаємодії, що може допомогти їм краще зрозуміти один одного.

Сучасний світ характеризується швидкими змінами. Люди стикаються з новими технологіями, ідеями та цінностями, що може призводити до відчуття плинності та мінливості. Культурний час може відігравати важливу роль у наданні людям почуття приналежності та опори в умовах змін. Він може надавати людям зв'язок з їхньою культурною спадщиною, що може допомогти їм знайти сенс у сучасному світі.

Культурний простір може надавати платформу для людей з різними культурними практиками для зустрічі та взаємодії. Що допоможе їм краще зрозуміти один одного, їхні цінності та традиції. У результаті це може сприяти міжкультурному розумінню та співпереживанню.

Культурний простір та культурний час можуть відігравати важливу роль у соціальному розвитку. Тобто допомогти людям зрозуміти себе та свої цінності, що сприяє соціальній гармонії та толерантності.

Суспільство сьогодні характеризується зростаючою глобалізацією. Люди з різних культур взаємодіють у все більш щільній мірі, що вимагає від них розуміння та прийняття культурних відмінностей. Культурний простір може відігравати важливу роль у сприянні глобальному співробітництву та взаєморозумінню. Він може надавати платформу для людей з різних культур для зустрічі та взаємодії, що може допомогти їм краще зрозуміти один одного та будувати спільне майбутнє.

Об'єкт дослідження: антропологічні виміри культурного простору та часу.

Предмет дослідження: культурний простір і час як форми буття людини.

Мета роботи полягає в теоретичному аналізі індивідуального та соціального сприйняття просторовочасових факторів культури як умови визначення людської ідентичності.

Досягнення поставленої мети завбачує вирішення таких **завдань**:

- Проаналізувати концептуальні підходи дослідження культурного часу та простору як сфер буття людини.
- Визначити особливості індивідуального та соціального розуміння часу.
- Зрозуміти роль індивідуального та соціального часу у формуванні культурного простору.

Стан наукової розробленості теми дослідження. Наукова дослідженість культурного простору є відносно молодою галуззю знань. Вона виникла в другій половині XX століття у зв'язку з посиленням взаємозв'язків між різними країнами та культурами.

Широту культурного простору у свій час досліджували такі науковці як Мішель Фуко, Макс Вебер, П'єр Бурдьє, Генрі Левіс-Гумбольдт, Едуард Сепір, Анрі Лефевр, Юрій Лотман, Моріс Мерло-Понті.

В сучасності науковий дискурс продовжують: Маріо Лернер, Мішель Фост, Наталі Зінгер, Філіп Гудман, Роберт Пулман, Антоніо Нанет, Алікс Девіс.

У напрямку досліджень структури культурного простору досліджується складна система символів, значень і практик, які організують культурний простір.

Дослідження функції культурного простору вивчаються функції культурного простору в суспільстві, такі як комунікативна, регулятивна, інтегративна та ін.

Взаємодія культурного простору з іншими соціальними системами вивчається взаємодія культурного простору з такими соціальними системами, як економіка, політика, освіта, релігія та ін.

Роль культурного простору у формуванні культурних ідентичностей вивчається у формуванні групових і індивідуальних культурних ідентичностей.

Методологія дослідження культурного простору:

Методологічною основою дослідження є принципи і методи наукового аналізу, вироблені в області філософії, соціології та культурології. В якості основних методів аналізу використані як загальнонаукові методи: критичний аналіз, системний підхід, тематичний аналіз, сходження від абстрактного до конкретного, компаративний аналіз.

Наукова новизна дослідження індивідуального та соціального розуміння складових елементів формування культурного простору полягає в використанні нових методів соціальної взаємодії, дослідженні нового контексту або порівнянні різних культур.

Практичне значення дослідження культурного простору допомагає зрозуміти, як культура та суспільство взаємодіють один з одним. Це знання можна використовувати для розробки ефективних культурних політик та програм, які сприятимуть розвитку культури та суспільства.

Дослідження уточнює, як культурні процеси відбуваються в суспільстві. Це знання можна використовувати для розробки ефективних механізмів регулювання культурних процесів, які сприятимуть соціальній стабільності та гармонії.

Розкривається розуміння того як культурний простір впливає на формування культурних ідентичностей людей. Це знання можна використовувати для розробки ефективних освітніх програм та ініціатив, які сприятимуть формуванню толерантних та відкритих культурних ідентичностей.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

1.1 Визначення та поняття культурного простору

Культурний простір можна визначити як психологічну дистанцію між індивідами з різного культурного походження під час їхнього спілкування. Це нематеріальне поняття, яке стосується рівня комфорту чи дискомфорту, який відчуває людина під час спілкування з кимось із іншого культурного середовища. На це можуть впливати різні фактори, зокрема мовні бар'єри, культурні норми та цінності, стереотипи та особистий досвід. Розуміння міжкультурного простору має вирішальне значення для міжкультурної комунікації, оскільки воно відіграє важливу роль у формуванні динаміки міжкультурних відносин.

Час і простір завжди теоретично пов'язані, тому що простір росте і розвивається в часі. У моделі лінійного часу цей зв'язок базується на лінійному русі часу в просторі. Чого не вистачає цій часовій лінійній моделі, так це того, як культурний простір змінюється з часом. Вирішення цієї проблеми можна знайти в проникливих теоріях у роботі «Археології знання» (Фуко, 1969) Фуко представляє культурний простір як осідання шарів у часі. Модифікація цієї метафори закладає основу для цього есе, в якому теорія седиментації часу в просторі передбачає час як накопичення соціальних практик, шарованих у культурному просторі. Іншими словами, вона відрізняється від лінійної моделі часу тим, що вона стверджує, що час вбудовано в простір: теперішнє вбудоване в культурне минуле, а майбутнє вбудоване в культурне теперішнє.

Що важливо в цій структурі осідання часу, так це те, що вона пояснює багато сучасних культурних конструктів, серед яких глобалізація та модернізація. Це дослідження пояснює, як культура функціонує в просторових контекстах колоніалізму, культурного габітусу (Бурдьє, 1977, 1984), глобальної експансії, модернізації, соціальних сценаріїв, соціальної структури та культури мас-медіа як

нової соціальної реальності. По суті, він стверджує, що культурні зміни передбачають збереження деяких культурних практик разом із модифікацією, переглядом і переосмисленням подій у спільному теперішньому. Подібно до того, як сьогодні закладено в минулому, майбутнє закладено в теперішньому.

У теоретичних дискусіях було визначено три типи місць:

Перший – це матеріальний або фізичний вимір місця, який Кастелло називає «місцем аури», включаючи фізичні характеристики місця, його ландшафт, громадські простори та матеріали.

Другий тип – це «місце пам'яті», що стосується часу та простору.

Третій тип – це «місце полярності», яке стосується соціального виміру місця, включаючи соціальну взаємодію, яка формує соціальну структуру.

Таким чином, місце певним чином асоціюється з нашим життям або як спогад про наш прямий досвід перебування там, або як непрямий досвід, отриманий через слова, історії та образи. Я знаю місце, де я виховувався, я чув про центральний парк у Нью-Йорку, я бачив зображення цього місця по телевізору. Прошанський (1983) стверджує, що навіть наш постійний досвід фізичного середовища переходить «на стадію запам'ятовування».

Таким чином, наша пам'ять про місце формується через наш безпосередній досвід перебування місця, його фізичний вигляд і опосередкований досвід через розповіді та образи цього місця. Спогади безпосереднього досвіду зазвичай надають значення місцю, оскільки вони стосуються нашого соціального життя, яке там відбувалося. У цьому сенсі простір і місце стають невід'ємною частиною одне одного як тіло і душа, де тіло представляє фізичний вигляд, а душа — його соціальний простір.

Анрі Лефевр у своїй книзі «Вироблення простору» (1974) встановлює зв'язок між простором і соціальними відносинами, стверджуючи, що простір одночасно

формується та створюється соціальними відносинами. Його аргументація, яка відкрила нове бачення поняття простору, визнає роль соціальних відносин у формуванні простору, що означає, що простір у будь-якій культурі є сценою, організованою для проведення соціальної вистави. З цієї точки зору, як обговорювалося раніше, простір стає частиною культурних продуктів, стимульованих культурним процесом.

Сета Лоу (2014) пропонує концепцію «просторової культури», щоб обговорити зв'язок між культурою, простором і місцем. Вона демонструє багатогранний зв'язок між людьми та місцем, включаючи аспекти соціального та історичного виміру, які могли виникнути в інших місцях. Я використовую термін «просторова культура», використаний Сетою Лоу, особливо посилення на його історичне походження, щоб продемонструвати, як різні культурні групи організовують свої міські простори відповідно до своїх культурних уподобань, і ці простори стають місцями, що представляють їхню культурну ідентичність.

Екзистенціалістичні теми, особливо під впливом таких мислителів, як Жан-Поль Сартр, поглиблюють наше дослідження поняття культури. Тут культура не є статичною сутністю, а екзистенціальним вираженням людської свободи. Це спонукає нас до роздумів про автентичність культурного вираження в просторових контекстах. Людей заохочують взяти на себе відповідальність за формування своєї культурної ідентичності у зв'язку з простором, який вони населяють. Екзистенціальна перспектива збагачує наше розуміння, спонукаючи нас дослідити, як культурна автентичність розгортається в просторових ландшафтах існування. [9]

Інтеграція семіотичного аналізу у додає шари значення до концепції культури та простору. Культура, яка розглядається крізь призму семіотики під впливом Ролана Барта, є символічною системою, вбудованою в просторовий контекст. Філософське дослідження спонукає нас декодувати семіотичні повідомлення в культурних просторах, розуміючи, як символи сприяють створенню культурного

значення. Таким чином, культура стає мовою, за допомогою якої люди спілкуються в просторовому середовищі, формуючи колективну ідентичність і сприяючи почуттю свого місця.

Включення критичної теорії, особливо під впливом Мішеля Фуко, спонукає до критичного осмислення динаміки влади, притаманної концепції культури та простору. Філософська лінза розкриває, як культурне самовираження в просторі переплутане з суспільними структурами влади. Що запрошує поставити під сумнів дискурси, які визначають культурне самовираження в просторових контекстах, і дослідити, як ці дискурси можуть зміцнювати або кидати виклик існуючим ієрархіям влади. Ця критична перспектива збагачує наше розуміння, спонукаючи нас досліджувати соціальні та політичні виміри, які формують концептуальний ландшафт культури та простору.

У діалектичній структурі, натхненній гегелівською філософією, концепція культури та простору розгортається як динамічна взаємодія між єдністю та різноманітністю. Культурне самовираження, яке розглядається з філософської точки зору через цю призму, стає місцем постійних переговорів і напруги. Діалектика заохочує нас визнавати взаємозв'язок культурних елементів, вшановуючи різноманітність, яка збагачує наше розуміння простору. Дослідження діалектики вираження запрошує орієнтуватися в складнощах, притаманних визначенню культурного вираження в просторовому середовищі, сприяючи тонкій перспективі, яка виходить за рамки спрощених подвійних систем.

Культура відноситься до набору спільних переконань, цінностей, звичаїв, поведінки та артефактів, які характеризують групу людей. Він охоплює способи життя, соціальні практики, мову, мистецтво та символічні системи, які передаються від покоління до покоління в межах спільноти.

Матеріальна культура: матеріальні артефакти та фізичні об'єкти, створені суспільством, такі як інструменти, архітектура, одяг і технології.

Нематеріальна культура: нематеріальні аспекти культури, включаючи вірування, цінності, норми, мову та символічні вираження, такі як ритуали та церемонії.

Організовані структури в суспільстві, які виконують певні функції, такі як сім'я, освіта, релігія та уряд.

Культурне розмаїття: різні суспільства та соціальні групи мають різні культури, а культурне розмаїття визнає різноманітність способів, якими люди виражають свою людяність.

Простір можна розуміти різними способами залежно від контексту. У широкому сенсі це стосується тривимірного простору, в якому відбуваються об'єкти та події. Однак у різних сферах концепція має нюанси:

Фізичний простір: відчутні, вимірювані розміри середовища, включаючи географічні, архітектурні та міські простори. [14]

Соціальний простір: концептуальний простір, де відбуваються соціальні взаємодії, стосунки та структури. П'єр Бурдьє, соціолог, представив ідею соціального простору, щоб пояснити відносини та відмінності в суспільстві.

Культурний простір: символічні та концептуальні простори, сформовані культурними практиками, віруваннями та проявами. Він може включати як фізичні простори (наприклад, музеї чи театри), так і абстрактні простори, визначені культурними нормами та цінностями.

Сприйнятий простір: як люди суб'єктивно переживають та інтерпретують своє оточення. На це можуть впливати культурні, психологічні та соціальні фактори.

Фізичне середовище часто відображає культурні цінності та звичаї. Спосіб проектування, використання та проживання простору може залежати від культурних міркувань.

Конкретні місця, фізичні чи концептуальні, де відбуваються культурні заходи та самовираження. Це включає в себе театри, релігійні місця, музеї, а також онлайн і віртуальні простори.

Те, як люди використовують і орієнтуються в просторі, часто залежить від культури. Наприклад, просторове розташування в будинках, громадських місцях і містах може відображати культурні норми та соціальну динаміку.

Культура і простір — взаємопов'язані та взаємовпливові поняття. Культура формує те, як люди сприймають і використовують простір, а дизайн і використання простору можуть, у свою чергу, відображати культурні практики та ідентичність і впливати на них. Розуміння цих концепцій у тандемі дає змогу зрозуміти заплутані зв'язки між людськими суспільствами, їхнім середовищем та значенням, яке вони надають як культурним, так і просторовим вимірам.

1.2 Різні підходи до визначення культурного простору

У царині феноменології виникають варіації у визначенні культурного простору. Деякі філософи під впливом робіт Моріса Мерло-Понті наголошують на суб'єктивному досвіді в культурному просторі. Тут культурний простір є полотном, де люди проектують свої інтерпретації та беруть участь у пережитому досвіді. Філософська лінза спонукає нас оцінити різноманіття суб'єктивних зустрічей із культурним простором, визнаючи, що ці переживання формують саму суть культурної ідентичності та просторового сприйняття.

Структуралістські підходи, черпаючи натхнення від таких мислителів, як Клод Леві-Строс, вводять систематичні моделі у визначення культурного простору.

У цьому контексті культура є складною системою символів і структур, яка організовує просторові відносини. Філософське аналіз спонукає нас досліджувати глибинні структури, які керують культурним простором, визнаючи заплутану мережу значень, вплетених у просторові контексти.

На постмодерній арені виникають різноманітні підходи, які кидають виклик традиційним уявленням про культурний простір. Філософи, що перебувають під впливом постмодерністських мислителів, таких як Жан Бодрійяр, підкреслюють мінливу та гібридну природу культурних просторів. Тут культурний простір не обмежений фіксованими кордонами, а існує в стані постійного потоку, сформованого глобалізацією, технологіями та культурним перемішанням.

Постмодерністський підхід до культурного простору характеризується відмовою від великих наративів, наголосом на різноманітності та критичним аналізом владних структур. У постмодерній філософії культурний простір розглядається як фрагментований, текучий і піддається впливу різних соціальних, політичних і культурних дискурсів.

З погляду Фуко вплив глобалізації на культурний простір і час буде проаналізовано з точки зору структур влади та поширення знань. Концепцію «державності» Фуко можна застосувати, щоб зрозуміти, як глобальні сили, економічні, політичні чи технологічні, формують культурні практики та норми. Глобалізація, з цієї точки зору, стає механізмом, за допомогою якого здійснюється влада та поширюються знання у глобальному масштабі. [26]

Поняття «біовлади» та «біополітики» Фуко можна розширити, щоб дослідити, як глобалізація впливає на регулювання та управління культурним життям. Глобальні потоки інформації, ідей та проявів культури можна розглядати як частину ширшої біополітичної стратегії, що впливає не лише на окремі тіла, але й на культурні ідентичності та практики. Стандартизацію та нормалізацію певних

культурних елементів під глобальним впливом можна критикувати як форми влади, що формують контури культурного простору.

Також, наголос Фуко на стосунках між владою та дискурсом можна застосувати до глобалізованого культурного контексту. Наративи та дискурси, які виникають у глобалізованому світі, будуть ретельно досліджуватися на предмет їхньої ролі в конструюванні та увічненні певних культурних норм і тимчасових умов. Фуко міг би проаналізувати, як дискурси про час, прогрес і культурну ідентичність створюються, поширюються та легітимуються в епоху глобалізації.

Таким чином, погляд Фуко на вплив глобалізації на культурний простір і час, швидше за все, буде зосереджений на динаміці влади, притаманній глобальним процесам, регулюванні культурних практик і ролі дискурсів у формуванні колективного сприйняття часу та ідентичності в глобалізованому світі.

З точки зору Хоггарта, вплив глобалізації на культурний простір і час, ймовірно, буде розглядатися через призму культурної гомогенізації та потенційної ерозії місцевих традиційних цінностей. Хогарт був стурбований впливом ЗМІ на популярну культуру та повсякденне життя, особливо в контексті післявоєнної Британії. В епоху глобалізації він міг би висловити подібне занепокоєння щодо домінування глобальних ЗМІ та їхньої ролі у формуванні культурного простору.

Хогарт, ймовірно, зосередиться на потенційній втраті різноманітних місцевих культур, оскільки глобальні медіа та культурні продукти стають все більш поширеними. Стандартизація та комерціалізація форм культурного самовираження, керована глобальними силами, може бути піддана критиці за їхній вплив на часові ритми та унікальну ідентичність місцевих громад. Наголос Хоггарта на важливості збереження культурного розмаїття та автентичності місцевого досвіду може вилитись у занепокоєння щодо негативних наслідків глобалізації для культурних ландшафтів.

Крім того, інтерес Хоггарта до відносин між культурою та класом можна поширити на розгляд того, як глобалізація впливає на соціальне розшарування в глобальному масштабі. Він міг би досліджувати, як певні культурні простори та тимчасові сфери є привілейованими чи маргіналізованими в глобальній ієрархії, що впливає на динаміку влади та нерівність.

Підсумовуючи хоггартівську точку зору щодо впливу глобалізації на культурний простір і час, імовірно, висвітлюються занепокоєння щодо культурної гомогенізації, впливу глобальних медіа та потенційної втрати різноманітних місцевих культур і тимчасових умов. Його зосередженість на автентичності повсякденного життя та важливості збереження культурного розмаїття сприятиме критичному розгляду наслідків глобалізації для культурних ландшафтів.

Мануель Кастельс, соціолог, зосереджується на ролі технологій і комунікаційних мереж у формуванні культурного простору та часу, стверджує, що зростання мережевого суспільства, якому сприяють цифрові комунікаційні технології, посилює глобальний взаємозв'язок культурних просторів. За словами Кастельса, ці мережі створюють простір потоків, де інформація, ідеї та прояви культури швидко циркулюють, долаючи традиційні кордони. Це, у свою чергу, прискорює темп культурних змін і кидає виклик усталеним часовим рамкам. Точка зору Кастельса підкреслює трансформаційну силу технологічних мереж у формуванні сучасного культурного ландшафту.

З точки зору Дюркгейма, вплив глобалізації на культурний простір і час, імовірно, розглядатиметься через призму суспільної інтеграції та потенційних викликів колективним цінностям. Дюркгейм стверджував, що міцні соціальні зв'язки необхідні для соціальної єдності та стабільності. У контексті глобалізації він міг би висловити стурбованість потенційною ерозією традиційних культурних цінностей і послабленням колективної свідомості. [17]

Концепцію Дюркгейма про механічну солідарність, де індивіди в традиційних суспільствах поділяють схожі переконання та цінності, можна було б протиставити органічній солідарності, яка виникає в більш складних, сучасних суспільствах. Перед лицем глобалізації Дюркгейм може хвилюватися через розмивання культурної самобутності та потенціал аномії, стану безнормності та моральної плутанини, оскільки традиційні культурні рамки стикаються з викликами глобальних впливів.

Крім того, роботу Дюркгейма про поділ праці та її вплив на соціальну згуртованість можна поширити на глобальну арену. Глобалізацію можна розглядати як внесок у нову форму глобального поділу праці, де культурне виробництво та споживання стають все більш взаємопов'язаними. Дюркгейм може бути стурбований тим, як цей глобальний розподіл культурної праці впливає на узгодженість колективних цінностей і спільне відчуття часу всередині суспільства.

Погляд Дюркгейма на вплив глобалізації на культурний простір і час, ймовірно, наголошував би на потенційних викликах соціальній інтеграції, колективній свідомості та спільних цінностях, оскільки традиційні культурні кордони стикаються з силами глобального взаємозв'язку.

Зигмунт Бауман, соціолог і філософ, пропонує критичний погляд на наслідки глобалізації. Бауман стверджує, що глобалізація прискорює темп сучасного життя, стискаючи час і простір. На його думку, це стиснення призводить до «рідкої» сучасності, яка характеризується швидкими змінами, невизначеністю та розпадом традиційних структур. Бауман стверджує, що в міру того, як культурні простори стають все більш взаємопов'язаними, часові ритми, які колись визначали різні суспільства, піддаються все більшому виклику. Це, як він припускає, призводить до відчуття дезорієнтації та втрати стабільних часових орієнтирів.

З іншого боку, Хомі К. Бхабха, постколоніальний теоретик, дає розуміння складності культурної гібридності в епоху глобалізації. Бхабха наголошує на

взаємодії культур і тимчасовості, пропонуючи ідею «третього простору». За словами Бхабхи, цей третій простір виникає в результаті зіткнень між різними культурами, кидаючи виклик усталеним уявленням про час і культурну ідентичність. Глобалізація, з точки зору Бхабхи, стає місцем переговорів, де співіснують і взаємодіють різноманітні тимчасові моменти. Це простір постійного перекладу та трансформації, де виникають нові культурні форми та часові вираження.

Бауман наголошує на викликах і дезорієнтуючих наслідках прискорення та стиснення часу, тоді як Бхабха пропонує більш оптимістичну перспективу, наголошуючи на творчому потенціалі в злитті різноманітних культурних тимчасовостей. Діалог між цими двома філософами забезпечує тонке розуміння складної динаміки, що відбувається в еволюції культурного простору та часу в епоху глобалізації.

Постмодернізм кидає виклик всеосяжним, універсальним наративам, які претендують на пояснення сукупності людського досвіду. Натомість він наголошує на існуванні численних конкуруючих наративів і перспектив у культурному просторі.

Культурний простір, на думку постмодерністів, відзначається множинністю та фрагментарністю. Це не цілісне, стабільне утворення, а скоріше динамічна арена, що постійно змінюється, сформована різноманітними культурними впливами, ідеологіями та індивідуальними інтерпретаціями.

Постмодерністи аналізують культурні простори з точки зору відносин влади та впливу дискурсу. Культурні наративи розглядаються як створені та підтримувані тими, хто має владу, а дослідження дискурсу виявляє приховані упередження, нерівність та маргіналізовані голоси.

Постмодернізм кидає виклик поняттю фіксованих смислів. Культурний простір розглядається як місце, де значення є умовними, залежними від контексту та підлягають постійному переосмисленню. Межі між високою та низькою культурою, а також між різними культурними практиками стають розмитими.

Постмодерністи, натхненні Жаком Дерріда, займаються деконструкцією, методом, який прагне виявити та дестабілізувати бінарні опозиції та ієрархічні структури в культурному просторі. Цей процес включає в себе сумнів і підрив традиційних категорій і відмінностей.

Постмодернізм часто приймає культурний релятивізм, відкидаючи ідею універсального стандарту, за яким можна оцінювати культури. Натомість культурні практики та цінності розуміються в межах їхнього власного контексту, і існує визнання достовірності різноманітних культурних перспектив.

Постмодерністи відзначають розмаїття та відмінності в культурних просторах. Вони наголошують на важливості розпізнавання та оцінки різних голосів, ідентичностей та проявів культури, кидаючи виклик гомогенізуючим тенденціям у домінуючих культурних наративах.

Постмодерні підходи до культурного простору часто спираються на ідеї багатьох дисциплін, включаючи філософію, літературу, мистецтво та культурологію. Цей міждисциплінарний підхід відображає складну, взаємопов'язану природу явищ культури.

Загалом, постмодерністський підхід до культурного простору заохочує критичне та рефлексивне дослідження культурних норм, динаміки влади та мінливої природи значення. Він запрошує науковців оцінити різноманітність форм культурного самовираження, поставити під сумнів усталені ієрархії та дослідити складності, властиві побудові та інтерпретації культурних просторів.

Критичні підходи, засновані на думках Мішеля Фуко та інших, вводять лінзу динаміки влади у визначення культурного простору. Культурні простори, у цій структурі, є місцями, де влада обговорюється, чинить опір і використовується. Культурний простір стає полем битви, де конкуруючі інтереси змагаються за домінування, і його визначення вимагає розуміння динаміки влади.

Деякі філософи приймають інтегративні підходи, які беруть участь у багатьох дисциплінах. Ці підходи визнають міждисциплінарність, притаманну культурному простору, визнаючи, що для його визначення потрібні знання з філософії, антропології, соціології тощо. Філософська лінза спонукає нас орієнтуватися в складнощах міждисциплінарних просторів, визнаючи, що кожна дисципліна створює унікальні перспективи, які збагачують наше розуміння культурного простору.

Феноменологічні варіації підкреслюють суб'єктивні переживання в культурному просторі, тоді як структуралістські основи підкреслюють систематичні моделі. Постмодерні перспективи вводять плинність і гібридність, а критичні міркування розкривають динаміку влади. Інтегративні філософії орієнтуються в міждисциплінарних просторах, визнаючи цінність синтезу різноманітних підходів.

Це дає можливість критично підходити до філософських вимірів, які формують їхню взаємодію в різноманітних культурних середовищах. Виклики, пов'язані з теоретичними проблемами культурного простору, стають можливостями для роздумів і дій, спонукаючи особ робити внесок у спільний наратив, який поважає багатство культурного розмаїття, водночас активно орієнтуючись на різноманітні підходи, вбудовані у визначення культурного простору.

1.3 Культурний простір та людська ідентичність

У сфері культурного простору та ідентичності філософське дослідження заглиблюється в онтологічні, епістемологічні та етичні виміри того, як індивіди, суспільства та спільноти формують і розуміють свою ідентичність у конкретних культурних контекстах. Цей аналіз прагне розгадати філософські хитросплетіння, властиві взаємодії між культурним оточенням і екзистенціальним пошуком особистості. [1]

З онтологічної точки зору культурний контекст формує саму природу буття. Такі мислителі-екзистенціалісти, як Мартін Хайдеггер, наголошують на концепції «Dasein», стверджуючи, що ідентичність тісно переплетена з існуванням людини в культурному середовищі. Культурний контекст, у цьому сенсі, є не просто фоном, а конститутивною силою, яка впливає на сутність індивідуальної та колективної ідентичності. Це онтологічне дослідження спонукає до глибоких роздумів про природу самості в контексті культурного простору.

Гносеологічно формування ідентичності в культурному контексті спонукає до запитань про знання, сприйняття та істину. Як люди пізнають себе та інших у певних культурних просторах? Такі філософи, як Іммануїл Кант і Фрідріх Ніцше, надають основоположне розуміння природи знання та істини. Культурні простори діють як епістемічні ландшафти, формуючи способи, якими індивіди інтерпретують, розуміють і конструюють свою ідентичність. Епістемологічне дослідження запрошує до критичного аналізу наративів і систем знань, які лежать в основі формування ідентичності.

Філософський аналіз культурного контексту та формування ідентичності потребує вивчення етичних міркувань. Екзистенціалістська етика, як її сформулював Жан-Поль Сартр, наголошує на індивідуальній відповідальності у створенні своєї ідентичності. Те, як люди взаємодіють із культурним простором, вибір, який вони роблять, і їхні етичні роздуми щодо цього вибору стають

невід'ємною частиною філософського дослідження формування ідентичності. Крім того, етика культурного контексту спонукає до розгляду того, як суспільні норми та цінності в межах культурного простору можуть підвищувати або перешкоджати етичному розвитку індивідів.

Філософи, що займаються етикою культурного контексту, часто досліджують «іншість», яка виникає в різноманітних культурних просторах. Спираючись на роботи Еммануеля Левінаса, цей аналіз розглядає, як зустрічі з культурними іншими формують і кидають виклик самопочуттю людини. Культурний контекст стає філософською ареною, де розкривається етика відповідальності перед іншими, спонукаючи людей орієнтуватися в складнощах ідентичності у зв'язку з різноманітними перспективами та досвідом.

Філософи-екзистенціалісти, зокрема Сартр і К'єркегор, зробили значний внесок у філософське розуміння автентичності в культурному контексті. Автентичність, у цьому контексті, передбачає екзистенціальну прихильність особи обраним цінностям та ідентичності. Культурні простори стають сценами для прояву автентичності, а дослідження розглядає, як індивіди борються з очікуваннями суспільства, прагнучи до справжньої власної особистості. Воно виходить за межі емпіричних спостережень, щоб дослідити глибокі питання буття, знання та етичної відповідальності в конкретних культурних середовищах. Заглиблюючись в онтологічний, епістемологічний та етичний виміри, цей аналіз сприяє глибшому розумінню того, як культурні простори служать тиглями для безперервних переговорів і формування людської ідентичності. Орієнтуючись у філософських сферах культурного контексту та ідентичності, ми вступаємо в постійний діалог із культурних наративів, які формують наше відчуття себе та інших.

Етичні виміри формування ідентичності в культурних просторах кореняться в екзистенціалістській етиці, особливо сформульованій Сартром. Культурний контекст стає етичною ареною, де люди користуються своєю свободою та беруть

на себе відповідальність за свій вибір. Сартрова концепція «недобросовісності» підкреслює етичні наслідки відповідності суспільним очікуванням у культурних просторах, спонукаючи людей критично розмірковувати про етичну автентичність обраної ними особистості. Крім того, вивчення етичних аспектів передбачає розгляд того, як культурні простори можуть увічнити або кинути виклик суспільним нормам, сприяючи етичному розвитку індивідів у цих контекстах. [5]

У своїй онтологічній основі роль культурного простору в збереженні та зміні ідентичності підкреслює екзистенційну основу індивідів. Культурні простори служать онтологічними якорями, втілюючи колективну сутність історії, цінностей і традицій спільноти. Філософи-екзистенціалісти, такі як Гайдеггер, стверджували б, що ці простори сприяють «вкиненню» індивідів у культурний світ, формуючи їхнє фундаментальне відчуття «я». Онтологічне дослідження спонукає до роздумів про те, як культурні простори забезпечують відчуття безперервності, закріплюючи людей у спільній екзистенціальній спадщині.

Дослідження людської ідентичності підкреслює постійну взаємодію між традиціями та інноваціями. Коли індивіди орієнтуються в онтологічні якорі культурних просторів, вони водночас беруть участь у епістемічному танці, увічнюючи та кидаючи виклик усталеним наративам. Етичні міркування, вплетені в цю тканину, вимагають тонкого балансу між збереженням спадщини та імперативом суспільного прогресу.

У межах діалектичного синтезу культурні простори постають як горнила для трансформації ідентичності. Напруга між збереженням і зміною спонукає людей до стану постійного становлення. Черпаючи натхнення з діалектики Гегеля, цей синтез фіксує динамізм культурних просторів, де сходяться історична ідентичність і нові можливості. Філософія становлення запрошує людей охопити еволюцію наративів, які розгортаються в культурі.

Герменевтичні інтерпретації відкривають плинність, притаманну ідентичності в культурних просторах. Коли індивіди беруть участь у процесі інтерпретації, вони визнають, що ідентичність — це не фіксована сутність, а діалог, який підлягає постійним перетлумаченням. Ця філософська перспектива пропонує детальне розуміння культурних просторів як інтерпретаційних арен, де люди роблять внесок у поточний наратив через свої унікальні та розвиваючі інтерпретації.

Культурні простори розкриваються як динамічні сфери, де люди перебувають у напрузі між збереженням історичних коренів і сприйняттям трансформаційних сил інновацій. Континуум динаміки ідентичності в цих просторах відображає глибокі екзистенціальні пошуки, де люди є як спадкоємцями, так і творцями наративів, які формують їх самосвідомість.

Взаємодія між культурним простором і людською ідентичністю є динамічним і взаємним процесом, який визначає сутність індивідуального та колективного існування. Культурні простори, що охоплюють як фізичне середовище, так і концептуальні сфери, служать полотном, на якому виткано людську ідентичність. У цих симбіотичних стосунках люди не лише формують простір, який вони населяють, але, у свою чергу, зазнають глибокого впливу культурного контексту, який їх оточує.[12]

Культурні простори відіграють ключову роль у вираженні та артикуляції людської ідентичності. Завдяки ритуалам, практикам і заходам у цих просторах люди передають свої цінності, переконання та приналежність, роблячи внесок у багатогранну мозаїку ідентичності. Ці простори забезпечують платформи для втілення культурних наративів, дозволяючи людям виражати свою унікальність, беручи участь у ширших культурних розмовах.

Водночас культурний простір виступає як тигель для формування людської ідентичності. Цінності та норми, вписані в ці простори, створюють рамки, в межах

яких люди розвивають почуття себе та приналежності. Соціальні взаємодії в цих просторах стають аренами для переговорів і утвердження ідентичності, де індивіди керуються колективними нормами та роблять свій внесок у розвиток культурного ландшафту.

Вплив не є односпрямованим; оскільки люди формують свою ідентичність у культурному просторі, вони, у свою чергу, формують самі простори. Динамічна взаємодія передбачає адаптацію, переговори, а іноді й опір культурній динаміці. Цей процес особливо очевидний у мінливості та адаптивності культурних просторів, які віддзеркалюють мінливу природу людської ідентичності.

Культурні простори наповнені символічним значенням, діючи як сховища колективної пам'яті та історичної спадкоємності. Завдяки традиціям і спільним історіям, закладеним у цих просторах, індивіди пов'язуються зі своєю культурною спадщиною, забезпечуючи часовий вимір поточному створенню ідентичності.

Просторовий досвід є ключовим аспектом цієї взаємодії, оскільки індивіди орієнтуються та живуть у фізичному середовищі, сприяючи їхньому втіленому самопочуттю. Фізичність культурних просторів разом із символічними елементами в них впливає на те, як люди сприймають і будують свою ідентичність у ширшому суспільному контексті.

Відносини між культурним простором і людською ідентичністю, таким чином, характеризуються безперервним і взаємним обміном, коли індивіди беруть участь у культурних контекстах, які вони населяють, роблять свій внесок у них і орієнтуються в них. Ця складна взаємозалежність формує основу для багатого розмаїття людського досвіду та проявів, зміцнюючи ідентичність у динамічних ландшафтах культурних просторів. [7]

В філософських роботах ця взаємодія може виражатися як:

Втілення та живий досвід:

- Філософи-феноменологи, такі як Моріс Мерло-Понті, наголошують на життєвому досвіді та втіленні індивідів. Культурний простір стає ареною, де люди, як втілені істоти, взаємодіють зі світом, і їх ідентичності формуються через цю динамічну взаємодію.

- Ідентичність людини — це не лише когнітивна конструкція, але й глибоко вкорінена в тілесному досвіді навігації культурним простором, впливу на сприйняття та сприяння самовідчуттю.

Просторове існування та буття-у-світі:

- Мислителі-екзистенціалісти, як-от Жан-Поль Сартр, зосереджуються на ідеї «буття-у-світі». Культурний простір є невід'ємною частиною існування людини, і людська ідентичність формується через вибір, який люди роблять у цьому просторі.

- Екзистенціалістична перспектива припускає, що індивіди визначають себе через свої дії та участь у культурному просторі, орієнтуючись на можливості та обмеження, накладені соціальним і культурним середовищем.

Культурна гегемонія та владні відносини:

- Спираючись на критичну теорію, концепція культурного простору розглядається з точки зору відносин влади та культурної гегемонії. Культурні простори можуть бути місцями, де домінуючі ідеології формують людську ідентичність, зміцнюючи певні норми та маргіналізуючи альтернативні точки зору.

- Люди можуть інтерналізувати культурні норми в цих просторах, впливаючи на формування та вираження своєї ідентичності. Критичний аналіз передбачає питання про те, як влада діє в культурному просторі та впливає на формування ідентичності.

Символічний інтеракціонізм:

- Символічний інтеракціонізм, що бере свій початок у роботі Джорджа Герберта Міда, зосереджується на ролі символів і мови у формуванні ідентичності. Культурні простори багаті символами, і людська ідентичність будується через символічні взаємодії, які відбуваються в цих просторах.

- Символи в культурних просторах несуть спільні значення та сприяють розвитку колективної ідентичності, впливаючи на те, як люди сприймають себе та інших.

Культурна конструкція себе:

- Постмодерністські перспективи кидають виклик есенціалістським уявленням про ідентичність і підкреслюють її сконструйовану природу. Культурні простори розглядаються як динамічні місця, де ідентичності постійно обговорюються та виконуються.

- Постмодерна філософія припускає, що людська ідентичність не є фіксованою, а є продуктом культурних впливів і дискурсів, при цьому індивіди активно беруть участь у конструюванні та деконструкції своєї ідентичності в різноманітних культурних просторах.

Перехресність:

- Міжсекційні перспективи, створені під впливом таких вчених, як Кімберле Креншоу, підкреслюють взаємозв'язок багатьох соціальних категорій (таких як раса, стать, клас) у формуванні людської ідентичності в культурному просторі.

- Культурні простори аналізуються як складні середовища, де різні виміри ідентичності перетинаються та впливають один на одного, що веде до тонкого розуміння того, як люди орієнтуються та домовляються про свою багатогранну ідентичність.

Культурна пам'ять і тимчасовість:

- Спираючись на філософію часу та пам'яті, культурні простори стають сховищами колективної пам'яті та історії. Людська ідентичність формується не лише нинішніми взаємодіями, але також залежить від історичної та культурної спадщини, закладеної в цих просторах.

- Безперервність культурної пам'яті в межах простору сприяє відчуттю безперервності ідентичності та зв'язку з минулим.

З екзистенційної точки зору взаємодія між культурним простором і людською ідентичністю виходить за межі простого накопичення досвіду. Вона ставить фундаментальні питання про сутність існування, спонукаючи боротися з поняттями автентичності, свободи та відповідальності. Такі філософи, як Жан-Поль Сартр і Альбер Камю, досліджували, як культурні простори служать сценами, на яких індивіди розігрують драму існування, домовляючись про свою ідентичність перед обличчям суспільних очікувань і екзистенціальних абсурдів.

Феноменологія, як її сформулював Едмунд Гуссерль і розвинула такі мислителі, як Моріс Мерло-Понті, пропонує лінзу, через яку можна досліджувати життєвий досвід у культурних просторах. Культурне середовище не є пасивним фоном, а активно формує свідомість. Тіло філософа у його взаємодії з культурними просторами стає засобом втілення ідентичності. Те, як люди сприймають, залучають і роблять сенс у цих просторах, становить феноменологічне дослідження ідентичності.

Постмодерністська лінза ще більше ускладнює філософське дослідження, кидаючи виклик традиційним уявленням про стабільну ідентичність і фіксовані культурні простори. Постмодерні мислителі, зокрема Мішель Фуко та Джудіт Батлер, ставлять під сумнів есенціалістські основи ідентичності, підкреслюючи її сконструйовану та виконавську природу в культурних просторах.

Аналіз дискурсу Фуко стає ключовим інструментом у розкритті динаміки влади, притаманної формуванню ідентичності в культурних просторах. Культурні дискурси формують те, як ідентичності сприймаються та конструюються, впливаючи на розуміння людьми себе та інших. Таким чином, культурні простори є аренами, де проявляються дискурсивні практики, створюючи та зберігаючи певні норми, маргіналізуючи інші. Цей аналіз підкреслює мінливу та умовну природу ідентичності в складній мережі культурних дискурсів. [16]

Спираючись на ідеї Фуко, теорія перформативності Батлера стверджує, що ідентичність — це не фіксована сутність, а постійна дія. Культурні простори стають сценами, де індивіди діють і втілюють ідентичність через повторювані практики. Виконання ідентичності в цих просторах є не просто відображенням, а конститутивним актом, що впливає як на індивідуальні суб'єктності, так і на суспільні норми. Перформативність ідентичності кидає виклик традиційним уявленням про автентичність і стабільність.

Постмодернізм виступає за деконструкцію бінарних опозицій, у тому числі пов'язаних з ідентичністю в культурних просторах. Традиційні дихотомії, такі як я/інший, всередині/зовні та локальне/глобальне, ставляться під сумнів, розкриваючи взаємопов'язану та змінну природу ідентичності. Культурні простори, колись окреслені жорсткими кордонами, стають пористими, уможливлюючи постійні переговори та змішування ідентичностей.

Філософський плюралізм стає невід'ємною частиною розуміння ідентичності в різноманітних культурних просторах. Відкидаючи грандіозні наративи та сприймаючи множинність, постмодерна філософія запрошує людей орієнтуватися в складнощах ідентичності, не піддаючись есенціалізму. Культурні простори, які більше не обмежуються окремими наративами, стають поліфонічними ландшафтами, де різноманітні голоси сприяють постійному створенню ідентичності.

Постмодерна філософія також наголошує на етичних міркуваннях у взаємодії між культурним простором та ідентичністю. Визнаючи відносини влади в культурних просторах, це спонукає критично оцінювати свої ролі та обов'язки. Така етична позиція заохочує до переоцінки культурних просторів для забезпечення інклюзивності, справедливості та визнання маргіналізованих голосів.

Так що постмодерністський філософський погляд на взаємодію між культурним простором і людською ідентичністю кидає виклик традиційним парадигмам, сприяючи більш тонкому та динамічному розумінню. Деконструюючи бінарність, сприймаючи плюралізм і наголошуючи на етичних міркуваннях, цей аналіз заохочує людей взаємодіяти з культурними просторами таким чином, щоб визнавати множинність і плинність ідентичності. Коли ми рухаємося цими постмодерністськими ландшафтами, сама сутність ідентичності в культурних просторах перетворюється з фіксованої сутності на безперервну, перформативну та етичну взаємодію з різноманітними та постійно розвиваючимися наративами, які формують наше самосвідомість.

Аналіз культурного контексту та формування ідентичності є континуумом, постійним діалогом, який долає часові та культурні кордони. Коли люди орієнтуються у складну взаємодію між онтологією, епістемологією, етикою та автентичністю в певному культурному середовищі, вони беруть участь у постійній розмові з філософськими течіями, які формували та продовжують формувати їхнє розуміння себе та інших.

Культурні простори постають як етичні арени, де люди знаходять тонкий баланс між автентичністю та очікуваннями суспільства. Філософський аналіз підкреслює етичну відповідальність, яку люди несуть у виборі, який вони роблять у цих просторах. Оскільки автентичність є як особистим, так і етичним зобов'язанням, культурний контекст стає полотном, на якому люди малюють свої

етичні наративи, вносячи внесок у ширшу етичну структуру суспільств, у яких вони живуть.

Філософське спілкування з іншістю в різноманітних культурних просторах підкреслює важливість етичних діалогів. Зустріч з іншим стає трансформаційним досвідом, який кидає виклик упередженим думкам і підштовхує поширити етичну відповідальність за межі звичних культурних рамок. Філософський діалог у різноманітних культурних просторах сприяє більш глибокому розумінню людства, підкреслюючи взаємозв'язок, який виходить за рамки культурних кордонів.

У перформативному характері культурної автентичності люди перебувають у філософській напрузі між конформністю та самовираженням. Культурні простори стають сценами, де втілюється автентичність, спонукаючи людей критично осмислювати свій вибір. Дослідження автентичності запрошує взяти на себе роль акторів у поточній драмі ідентичності в культурному контексті.

Роль культурного простору у збереженні та трансформації людської ідентичності — це нюансована та складна взаємодія, яка формує контури індивідуального та колективного існування. Культурні простори, будь то фізичні чи концептуальні, служать і сховищем історичної спадкоємності, і динамічними аренами для еволюції ідентичності.

Збереження людської ідентичності в культурному просторі очевидно в тому, як традиції, ритуали та символічні елементи зберігаються та передаються поколінням. Ці простори стають хранителями колективної пам'яті, прив'язуючи людей до їхньої культурної спадщини. Завдяки увічненню звичаїв у цих просторах зберігається відчуття історичної спадкоємності, сприяючи зв'язку з минулим, що збагачує теперішній наратив ідентичності.

Водночас культурні простори відіграють ключову роль у метаморфозі людської ідентичності. Це місця, де обговорюються та проявляються соціальні,

політичні та культурні зміни. Еволюція культурних норм, художнього вираження та суспільних цінностей відбувається в цих просторах, що відображає динамічну природу ідентичності. У міру зміни суспільних парадигм культурні простори стають платформами для перевизначення та реартикуляції ідентичності, кидаючи виклик усталеним нормам і вносячи внесок у постійний наратив людського існування.

Адаптивний характер культурних просторів дозволяє вести переговори між збереженням і трансформацією. Хоча певні аспекти ідентичності зберігаються та передаються через культурні практики, ці простори також вміщують інновації та адаптації, які відповідають мінливим потребам і перспективам суспільства. Співіснування традицій та інновацій у культурному просторі втілює тонкий баланс між збереженням коріння ідентичності та сприйняттям вітру змін.[12]

Символи, артефакти та ритуали в культурних просторах стають мовою, за допомогою якої ідентичність передається та обговорюється. Символічні елементи служать містком між минулим і сьогоденням, укладаючи суть культурної ідентичності. З еволюцією культурних просторів змінюються і символи в них, відображаючи мінливу динаміку людської ідентичності.

Фізичність культурних просторів сприяє втіленому досвіду ідентичності. Люди пересуваються цими просторами, беручи участь у ритуалах, залучаючись до артефактів і взаємодіючи один з одним. Цей просторовий досвід формує те, як люди сприймають себе у зв'язку зі своїм культурним контекстом, забезпечуючи відчутний вимір для збереження та трансформації ідентичності.

Розповідь про збереження та трансформацію в культурних просторах розгортається у виразах мистецьких спроб, ритуалів і повсякденних практик. Мистецькі форми, чи то образотворче мистецтво, література чи перформанс, втілюють у собі дух культури та служать як дзеркалами, так і каталізаторами ідентичності. Завдяки цим виразам культурні простори стають полотнами, де

колективна уява зберігається, кидається на виклик і переосмислюється, надаючи форму ландшафту ідентичності, що розвивається.

Ритуали в межах культурного простору не лише з'єднують людей із їхнім культурним корінням, але й забезпечують структурований засіб навігації до змін. Ритуали з їхньою повторюваною та символічною природою закріплюють людей у спільному культурному наративі. Однак вони не статичні; скоріше вони адаптуються до суспільних змін, пропонуючи трансформаційний простір, де ідентичність переглядається та підтверджується.

Повсякденні практики в культурному просторі, від спільних зібрань до використання мови, сприяють постійним переговорам між збереженням і зміною. Ці практики вбудовують людей у культурну тканину, пропонуючи відчуття приналежності та безперервності. Проте вони також динамічні, відображають життєвий досвід і перспективи, що розвиваються, тих, хто ними займається.

Роль культурного простору у збереженні та трансформації людської ідентичності поширюється за межі матеріальних елементів до нематеріальної, але потужної сфери цінностей і норм. Культурні простори містять набір спільних цінностей, які керують поведінкою та формують етичні рамки. У міру еволюції суспільства переоцінка та переосмислення цих цінностей у культурному просторі стають вирішальними для формування курсу ідентичності.

Динаміка влади, притаманна культурним просторам, відіграє ключову роль у цьому наративі. Будучи охоронцями культурних наративів, ці простори часто стикаються з питаннями інклюзивності та репрезентації. Переговори між збереженням традиційної ідентичності та залученням різноманітних голосів є складним процесом у культурних просторах, що відображає ширший суспільний дискурс щодо ідентичності.

Крім того, глобальний взаємозв'язок сучасного суспільства додає ще один рівень взаємодії між збереженням і трансформацією. Культурні простори, які колись здебільшого обмежувалися певними географічними місцями, тепер долають кордони завдяки технологіям і глобалізації. Цей взаємозв'язок створює нові впливи та перспективи, кидаючи виклик традиційним уявленням про ідентичність і викликаючи необхідність постійних переговорів у культурному просторі.

По суті, культурні простори діють як охоронці традицій і каталізатори змін у заплутаному танці ідентичності. Це арени, де сходяться минуле, теперішнє та майбутнє, і де люди опиняються в динамічному наративі збереження та еволюції. Ця взаємодія в культурних просторах не тільки зберігає суть людської ідентичності, але й просуває її вперед на незвідані території, сприяючи постійному розвитку історії про те, ким ми є.

У заплутаному людському існуванні взаємодія між культурним простором та ідентичністю виявляється як динамічний і симбіотичний зв'язок. Культурні простори, будь то матеріальні ландшафти чи концептуальні сфери, постають як тиглі, де збереження та трансформація людської ідентичності розгортається в безперервному танці.

Збереження в культурному просторі відбувається через ретельне збереження традицій, ритуалів і символічних елементів. Ці простори стають святилищами колективної пам'яті, прив'язуючи людей до коріння їхньої культурної спадщини. Завдяки передачі звичаїв і цінностей культурні простори сприяють відчуттю історичної безперервності, забезпечуючи основу, на якій можна будувати і розуміти ідентичність.

Одночасно культурні простори служать каталізаторами трансформації ідентичності. Вони є динамічними аренами, де знаходять вираження суспільні зміни, мистецькі інновації та еволюція цінностей. Можливість адаптації культурних просторів враховує зміни в колективних перспективах, пропонуючи канву для

перегляду та перевизначення ідентичності у відповідь на сучасні виклики та можливості. [11]

Художні вирази, ритуали та повсякденні практики в культурному просторі втілюють у собі дух культури, слугуючи як зберігачами, так і збудниками ідентичності. Символічна мова, вбудована в ці вирази, стає містком між минулим і сьогоденням, відображаючи суть культурної ідентичності. Ритуали з їхньою символічною та повторюваною природою закріплюють людей у спільному культурному наративі, водночас забезпечуючи трансформаційний простір для перегляду ідентичності.

Цінності та норми в культурному просторі керують етичними рамками, сприяючи моральному компасу суспільства. Динаміка влади в цих просторах формує дискурс про ідентичність, впливаючи на те, хто бере участь у визначенні наративу. У міру того як культурні простори розвиваються, інклюзивність стає вирішальним аспектом, кидаючи виклик традиційним структурам і відкриваючи можливості для того, щоб почути різні голоси.

Глобальна взаємопов'язаність сучасного суспільства вносить нові впливи та перспективи в культурні простори, розширюючи діалог про ідентичність за межі географічних кордонів. У цьому глобальному контексті культурні простори стають перетинами, де сходяться різноманітні ідентичності, що вимагає постійного узгодження між збереженням культурної спадщини та охопленням ландшафту ідентичності, що постійно розвивається.

II. АНАЛІЗ ЧАСУ В КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

2.1. Питання часу в культурному просторі

Тимчасовий час — це плин часу, виміряний за допомогою годинників і календарів. Соціальний час відноситься до культурного значення, яке суспільства накладають на час, і соціальних норм, які формують те, як люди уявляють своє ставлення до часу. Соціальний час також визначає, як суспільства організовують минуле, теперішнє та майбутнє.

Історичні культури, як і окремі люди, розвивали різні внутрішні часи в ході своєї еволюції. У результаті філософи історії запропонували різні часові моделі для пояснення народження та загибелі історичних культур. Теорія складної системи також дозволяє моделювати динамічний розвиток соціальних, економічних і культурних систем. У цьому розділі ми дізнаємося, що принаймні деякі аспекти незворотного тимчасового розвитку в людському суспільстві можна аналізувати методами, аналогічними тим, які використовуються для фізичних і біологічних процесів. Але це не означає натуралістичного редукціонізму. В історичних і технологічних культурах час являє собою появу нової фази біологічної та соціокультурної еволюції.

Люди з усього світу та протягом багатьох часів мали сильне відчуття історії своїх груп, племен, націй і культур. Ці колективні часові спогади спочатку передавалися усно в міфах і історіях. Згодом деякі групи почали записувати історії. Починаючи з епохи давніх високих культур, ці твори були розвинені далі такими істориками, як Геродот і Фулідід. В аристотелівській традиції історія суворо передбачала представлення окремих фактів у часі. З іншого боку, філософія історії досліджує причинно-наслідкові зв'язки між історичними подіями. Святий Августин, один із найдавніших філософів історії, трактував історію як боротьбу між царством Бога (*civitas Dei*) і безбожними силами (*civitas diaboli*). Пізніше

середньовічне історичне богослов'я вже виділяло кілька епох, у яких часовий розвиток йде есхатологічно від Творіння до Страшного Суду. У «Principi di una Scienza Nuova» (1725) Джамбаттіста Віко інтерпретує історію як послідовність епох культурного зростання та занепаду. На вищих стадіях цивілізації Віко вважав, що у нових умовах відбуваються повторення способу життя та поведінки. Наприклад, Віко бачив зв'язок між героїчним варварством минулих епох і неоварварством більш розвинених суспільств. Після Віко інші філософи намагалися описати історичну часову еволюцію в термінах законів розвитку та механіки.

Вернер Бергман обговорює кілька соціологічних досліджень, які демонструють історичні та культурні варіації соціального часу. У минулому суспільства були організовані навколо ритмів сходу та заходу сонця. Індустріалізація призвела до посилення акценту на «годиннику» як основному способі організації суспільства. Культури переформулюють вимоги сучасного життя проти культурних ідей соціального часу.

Бергман обговорює, як стосунки між сім'єю та громадою австралійських аборигенів (системи споріднення) не є просто способом класифікації соціальних обов'язків. Скоріше сімейні стосунки також відображають перспективу того, що життя поза часом. Культури аборигенів відображають взаємозв'язок природи, предків і сьогодення.

Далі Берман показує, що дослідження американського суспільства підкреслюють, як різні підгрупи мотивовані різними концепціями часу. Деякі тісно згуртовані підгрупи більше прагнуть працювати разом, щоб покращити матеріальний стан і добробут членів групи в сьогоденні. Невідкладна потреба піклуватися про сім'ю та родичів переважає над особистими досягненнями. Інші підгрупи, які є дуже індивідуалістичними, керуються ідеями майбутнього. У цьому випадку людей вчать відкладати негайне дозволення, інвестувати в освіту та працювати над довгостроковими цілями, які окупляться через багато років.

Клас, етнічна приналежність, релігія, стать та інші соціальні ознаки впливатимуть на те, як різні групи розуміють соціальний час.

Інституційні сили також будуть формувати цей процес. Коли економіка процвітає, легше підтримувати орієнтовані на майбутнє перспективи, але це може проявлятися по-різному. Нинішній приклад, який я б запропонував, полягає в тому, що в сильній економіці люди можуть заощадити всі свої ресурси для досягнення майбутніх цілей, або ж люди можуть придбати звичку давати позики та покладатися на кредитні картки, оскільки майбутнє здається далеким. Коли відбувається економічна стагнація або спад, відкладене задоволення стає необхідністю. Тому уявлення людей про сьогодення та майбутнє змінюються у зв'язку зі зміною матеріальних реалій і соціальних норм.

Найфундаментальніша різниця в хронометражі протягом всієї історії була між людьми, які керували годинником, і тими, хто вимірював час за соціальними подіями (Lauer, 1981). Ця глибока різниця в уявленнях про час продовжує розділяти культури сьогодні. Відповідно до часу годинника, година на годиннику визначає початок і кінець діяльності. Під час події планування визначається потоком діяльності. Події починаються і закінчуються, коли за взаємною згодою учасники «відчують», що настав відповідний час.

У подієвих суспільствах способи відліку часу, як правило, виражають соціальний досвід. Іноді дії відбуваються в чітко скоординованій послідовності, але без спостереження за годинником. Наприклад, антропологи описали, як учасники індійських поминків переходять від часу збору до часу молитви, співу, перерви та їжі. Вони рухаються за згодою — коли «здається, що час» — але без видимої занепокоєності щодо часу на годиннику.

У багатьох країнах час подій є філософією життя. У Східній Африці є популярне прислів'я: «Навіть час бере свій час». У Тринідаді прийнято говорити, що «будь-який час є триніадським часом» (Народження, 1999). У Сполучених

Штатах і більшій частині Європи, навпаки, вважається, що правильний спосіб вимірювання часу – це годинник. Особливо це стосується робочого часу. Час – це гроші, і будь-який час, який не зосереджено на завданні, вважається даремно витраченим часом.

Навіть мова часу може бути більш-менш орієнтованою на події. Народ качін з Північної Бірми, наприклад, не має єдиного еквівалента слова «час». Вони використовують слово *ahkying* для позначення «часу» годинника, *pa* для довгого «часу», *tawng* для короткого «часу», *ta* для весни та *asak* для «часу» життя людини. У той час як культура годинника розглядає час як об'єктивну сутність — це іменник англійською мовою — слова Качин, що позначають час, трактуються більше як прислівники (Levine, 1997).

Ці різні способи відліку часу часто можуть призвести до культурних непорозумінь. Люди, які працюють за годинником, дуже обережні, щоб бути пунктуальними та очікують того ж від інших. Ті, хто бере участь у подіях, більш спонтанні на початку та в кінці подій і, як наслідок, мають тенденцію бути менш пунктуальними та більш розуміючими, коли інші менш пунктуальні.

Існують також відмінності всередині культур — як на індивідуальному, так і на ситуаційному рівнях. Візьмемо лише один приклад: деякі працівники можуть досягти успіху за чітко визначеними графіками, тоді як інші можуть віддати перевагу виконувати роботу за власним графіком. Подібним чином деякі роботи (наприклад, фінансові трейдери) вимагають точного відображення годинника, тоді як інші (наприклад, деякі види творчості) процвітають завдяки спонтанності планування часу подій. Лівайн наполягає на тому, що обидва підходи повинні використовуватися вільно, а також визнавати, коли один з них є більш вигідним.

Промислові/організаційні психологи наголошують на важливості монохронних та поліхронних моделей роботи. Люди та організації в культурі годинникового часу частіше наголошують на монохронічному (М-часі) підходах,

тобто їм подобається зосереджуватися на одній діяльності за раз. З іншого боку, люди в культурі часу подій, як правило, наголошують на поліхронічному (P-time) підходах, тобто вони вважають за краще робити кілька речей одночасно. Ці етикетки були спочатку розроблені Hall. Люди, які працюють у режимі М, люблять працювати від початку до кінця в лінійній послідовності: перше завдання розпочинають і завершують, а потім переходять до іншого, яке потім розпочинають і завершують. Однак у поліхронічному часі один проект триває, доки не з'явиться бажання або натхнення повернутися до іншого, що може призвести до ідеї для іншого, а потім повернутися до першого, з періодичними та непередбачуваними паузами та повторним виконанням того чи іншого завдання. Прогрес P-time відбувається потроху за кожне завдання.

Культури P-time характеризуються сильною залученістю до людей. Вони наголошують на виконанні людських операцій, а не на дотриманні графіків. Наприклад, двоє співрозмовників, які поглиблені розмовою, зазвичай вирішують запізнитися на наступну зустріч, а не втручатися в потік їхньої дискусії. Насправді обидва були б образені, якби їхній партнер раптово припинив розмову до того, як вона дійшла до спонтанного завершення.

Левін доводить доцільність переходу між кожним підходом залежно від характеристик індивідів і залучених ситуацій. У корпорації, наприклад, деякі посади можуть вимагати жорсткого планування часу (наприклад, бухгалтери під час податкового періоду). З іншого боку, працівники, які займаються дослідженнями та розробками, можуть бути найпродуктивнішими, коли вони менш жорстко контролюються.

Культури відрізняються своїми нормами очікування, не лише тим, як довго доцільно змушувати людину чекати, але й тим, як правила змінюються залежно від ситуації та людей, які беруть участь. Левін описує низку «правил» очікування та те, як ці правила відрізняються в різних культурах.

Час виявляє свою присутність у культурному просторі через гобелен виразів. Ритуали та традиції, вплетені в тканину цих просторів, розгортаються протягом певних періодів, створюючи циклічний ритм, який підсилює відчуття тривалості часу. Історичні наративи, втілені в пам'ятниках, музеях та усних традиціях, служать тимчасовими якорями, пов'язуючи сьогодення з минулим і формуючи колективне розуміння історії.

Культурні артефакти та символи в цих просторах виступають як візуальні відбитки часу, несучи в собі суть історичних періодів. Мова також стає посудиною часу з ідіоматичними виразами та мовними відтінками, що відображають еволюцію культурної свідомості. У повсякденному житті індивідів у культурному просторі культурні практики, рутини та робочі цикли створюють часову структуру, впливаючи на темп і ритм повсякденного життя. Технологічний прогрес сприяє трансформації тимчасового досвіду, формує те, як люди взаємодіють із часом, і впливає на культурну динаміку.

Нарешті, в контексті глобалізації час набуває нових вимірів у культурному просторі, прискорення глобальної комунікації та взаємозв'язку сприяють відчуттю одночасності, коли події в одній частині світу можуть мати негайний вплив на культурне сприйняття в іншому місці. По суті, час проявляється безліччю способів, впливаючи на те, як суспільства сприймають, будують і орієнтуються в своєму минулому, сьогоденні та майбутньому в культурних просторах.

Культурні простори, як динамічні полотна, відображають плин часу через безліч виразів. Фольклор і оповідання, вкорінені в культурну тканину, служать позачасовими нитками, що переплітаються через покоління, передаючи спільні наративи, які з'єднують минуле і сьогодення. Архітектурні дива, стоячи як німі свідки, втілюють часові шари, демонструючи еволюцію майстерності та прагнення суспільства. У мові тонкі зміни у виразах та ідіомах відображають плинність культурної ідентичності з часом, ілюструючи живу природу мовної еволюції.

Фестивали та святкування розрізняють культурний календар, відзначаючи циклічні ритми, які віддзеркалюють історичне значення та суспільні зв'язки. Мистецькі спроби, чи то в образотворчому мистецтві, чи в літературі, стають сховищем тимчасової символіки, відображаючи ставлення та реакцію суспільства на епоху, що розгортається. Оскільки культурні простори продовжують розвиватися, взаємодія традицій, інновацій та зовнішніх впливів додає нові шари до тимчасового гобелена, гарантуючи, що час залишається динамічною силою у формуванні ідентичності суспільства.

Культурні простори, подібні до живих наративів, розгортають історію часу через різноманітні вирази. Ритуали та традиції створюють ритмічний танець безперервності, тоді як історичні наративи, вплетені в пам'ятники та усні традиції, діють як часові якорі, поєднуючи минуле та сьогодення. Культурні артефакти та символи візуально інкапсулюють історичні відбитки, віддзеркалюючи еволюцію суспільств. Мова з її ідіомами та відтінками стає посудиною тимчасової еволюції, віддзеркалюючи культурну свідомість. Повсякденне життя, позначене рутинами та ритуалами, формує часову структуру, яка формує темп існування. Технологічний прогрес переосмислює тимчасовий досвід, впливаючи на культурну динаміку у взаємопов'язаному світі. Поміж цим глобалізація створює відчуття одночасності, коли події в усьому світі відлунюють у культурному сприйнятті. Фольклор, оповідання, фестивалі та мистецькі вирази додають шари до тимчасового гобелену, гарантуючи, що час залишається динамічною силою у формуванні ідентичності суспільств у культурному просторі.

Існують глибокі відмінності в темпі життя на багатьох рівнях — індивідуальний темперамент, культурні норми, між місцями, у різний час, під час різних видів діяльності. Левін і Норензаян (1999) провели серію польових експериментів, вимірюючи швидкість ходьби, робочу швидкість і увагу до годинника в країнах по всьому світу. Вони виявили, що характерний темп життя

певного місця має наслідки — як позитивні, так і негативні — для фізичного, соціального, економічного та психологічного благополуччя людей, які там живуть. Оптимальний темп, стверджують вони, вимагає гнучкості та чутливості до узгодження індивідуальних уподобань з вимогами ситуації.

Розуміння цінностей і припущень, які культура покладає на ці часові виміри, має важливе значення для створення політики, яка покращує якість життя людей. Історик Льюїс Мамфорд якось зазначив, що «кожна культура вважає, що будь-який інший простір і час є наближенням або спотворенням реального простору і часу, в якому вона живе». Однак правда полягає в тому, що не існує єдиного правильного способу думати про час. Існують різні способи мислення, кожен зі своїми плюсами та мінусами, і кожен може мати значення в певних ситуаціях.

2.2. Вплив глобалізації на культурний простір та час

У заплутаному танці між глобалізацією та культурою взаємозв'язок розгортається як складний і багатогранний феномен, особливо в динамічних сферах культурного простору. Глобалізація, що характеризується посиленням взаємозв'язку та взаємозалежності між націями та суспільствами, пронизує тканину культурних просторів, впливаючи на способи переживання, вираження та збереження культур.

В основі цього співвідношення лежить суперечність між культурною гомогенізацією та різноманітністю. Глобальне поширення домінуючих культурних наративів і практик створює ризик гомогенізації культурних просторів. Водночас глобалізація сприяє повазі до культурного розмаїття, оскільки люди стикаються та взаємодіють із безліччю форм культурного самовираження з усього світу, створюючи нюанси та постійно змінювані ідентичності у цих просторах.

Вплив глобалізації на культурний простір є відчутним, змінюючи традиційні кордони та сприяючи злиттю глобальних і місцевих впливів. Фізичні простори, від міських районів до культурних установ, дедалі більше відображають гібридизовану природу, втілюючи конвергенцію культурних елементів. Зростання віртуальних просторів завдяки цифровій комунікації ще більше кидає виклик традиційним обмеженням культурної взаємодії, створюючи глобальну сцену, де люди беруть участь у діалозі, який виходить за межі фізичних кордонів. [4]

Центральне місце в цій кореляції займає роль медіа та комунікаційних технологій. Засоби масової інформації, Інтернет та соціальні медіа-платформи сприяють швидкому поширенню культурних продуктів та ідей, сприяючи створенню спільного глобального культурного простору. Ці технологічні досягнення переосмислюють природу культурних взаємодій, дозволяючи людям брати участь у глобальному дискурсі, зберігаючи при цьому зв'язки з місцевим контекстом.

Взаємодія між глобалізацією та культурним простором породжує культурну гібридизацію та синкретизм. Культурні елементи з різних регіонів змішуються, породжуючи нові форми вираження та ідентичності в цих просторах. Традиційні та глобальні впливи зливаються, створюючи динамічні культурні явища, які постійно розвиваються та перевизначають культурний ландшафт.

Глобальні культурні потоки додатково характеризують кореляцію, оскільки циркуляція товарів, інформації та людей через кордони сприяє взаємопов'язаності культурних просторів. Транснаціональні культурні практики, які проявляються в міжнародних мистецьких виставках, музичних фестивалях і кінопродукції, впливають на культурне середовище в глобальному масштабі, формуючи колективну уяву та вираження. [8]

Проте, посеред конвергенції, виникають питання щодо автентичності культурних проявів. Вплив глобалізації викликає занепокоєння щодо

комерціалізації та розмивання культурної автентичності, створюючи проблеми для культурних просторів у збереженні цілісності місцевих традицій під тиском глобальних впливів.

У відповідь на ці виклики культурні простори стають місцями опору та утвердження ідентичності. Спільноти в цих просторах прагнуть зберегти та стверджувати свою унікальну ідентичність перед обличчям глобальної культурної гегемонії. Рухи, що сприяють культурному відродженню та збереженню спадщини, виникають як вияв опору в глобалізованому культурному ландшафті.

Зрештою, кореляція між глобалізацією та культурним простором підкреслює динамічну взаємодію між глобальними та локальними силами. У той час як глобалізація призводить до конвергенції культур і викликів автентичності, вона також відкриває шляхи для культурного розмаїття, гібридизації та міжкультурного діалогу. Культурні простори, як яскраві арени вираження, переговорів ідентичності та опору, керують цією складною взаємодією, слугуючи свідками та учасниками поточної історії культурної еволюції в глобалізованому світі.

За своєю суттю глобалізація є не просто економічним чи технологічним явищем, а й філософським, що ставить фундаментальні питання про природу людства, ідентичність і взаємопов'язане існування. Філософи протягом всієї історії, від Іммануїла Канта до сучасних мислителів, таких як Кваме Ентоні Аппія, боролися з наслідками того, що світ дедалі більше переплітається. Дослідження основних аспектів глобалізації передбачає її етичних, онтологічних та епістемологічних вимірів. [5]

Глобалізація викликає глибокі етичні міркування, і такі філософи, як Марта Нуссбаум і Томас Погге, ретельно досліджували її вплив на справедливість, рівність і права людини. Етичне дослідження глобалізації охоплює питання справедливості розподілу, культурного імперіалізму та відповідальності, яка виникає у взаємопов'язаному світі. Оскільки культурні простори переплітаються в

глобальному масштабі, то це спонукає задуматися про етичні наслідки динаміки влади, розподілу ресурсів і збереження різноманітних культурних ідентичностей. [4]

Дослідження основних аспектів і викликів глобалізації вимагає багатогранної методології. Взаємодія з основоположними текстами з етики, онтології, епістемології та діалектики забезпечує теоретичну основу. Крім того, герменевтичний підхід є важливим для інтерпретації різноманітних культурних перспектив і розуміння життєвого досвіду в глобалізованих просторах. Методологічне злиття фіксує складність впливу глобалізації, охоплюючи як теоретичний аналіз, так і живі наративи.

Етичні аспекти глобалізації спонукають людей до дослідження, яке виходить за межі економічних міркувань. Такі філософи, як Марта Нуссбаум і Томас Погге, заглиблювалися в етичні виклики глобалізації, ставлячи під сумнів розподіл ресурсів, доступ до можливостей і потенційну ерозію культурної цілісності. Оскільки культурні простори стають вузлами глобальної мережі, етичне дослідження спонукає людей боротися з питаннями справедливості, інклюзивності та збереження різноманітних культурних наративів. Взаємозв'язок, викликаний глобалізацією, вимагає філософської відданості етичним принципам, які виходять за кордон, сприяючи глобальній етиці, яка визнає взаємопов'язаність долі людства.

Виклики, які породжує глобалізація, виходять за рамки теоретичних міркувань, запрошуючи поміркувати над пережитим досвідом у глобалізованому світі. Етичні дилеми вимагають активної участі в захисті справедливості та рівності в глобальному масштабі. Онтологічні адаптації вимагають від людей навігації між тонким балансом між збереженням культурної ідентичності та прийняттям взаємозв'язку глобальної спільноти. Епістемічні виклики спонукають критично оцінювати наративи, що формують їхній світогляд, сприяючи колективній відповідальності за створення інклюзивних і справедливих систем знань.

Діалектика глобалізації на практиці вимагає від людей активної участі в синтезі різноманітних культур, усвідомлюючи як можливості збагачення, так і необхідність збереження культурної специфіки.

У динамічній сфері культурного простору поява глобалізації виступає як трансформаційна сила, яка змінює ландшафти, де культури виражаються, переживаються та зберігаються. Глобалізація, відзначена посиленням взаємозв'язку між націями та суспільствами, вплітає свій вплив у саму структуру культурних просторів, створюючи як виклики, так і можливості для розвитку ідентичності та самовираження.

В основі цієї трансформації лежить делікатна взаємодія між гомогенізацією та розмаїттям культур. Глобалізація, як розповсюджувач домінуючих культурних наративів і практик, несе в собі потенціал гомогенізації культурних просторів, стирання місцевих нюансів на користь глобалізованих норм. Водночас він діє як каталізатор культурного розмаїття, сприяючи створенню середовища, де сходяться та співіснують численні прояви культури з різних куточків світу, малюючи багате розмаїття у цих просторах.

Центральним у наративі трансформації є ключова роль медіа та комунікаційних технологій. Засоби масової інформації, Інтернет і соціальні медіа-платформи сприяють швидкому обміну культурними продуктами та ідеями, створюючи спільний глобальний культурний простір. Те, що колись було різними сферами культурної взаємодії, тепер взаємопов'язане, що дозволяє людям брати участь у глобальному дискурсі, зберігаючи при цьому свою вкоріненість у місцевому контексті.[13]

Глобальні культурні потоки характеризують цю трансформацію, оскільки товари, інформація та люди циркулюють через кордони, сприяючи взаємопов'язаності культурних просторів. Транснаціональні культурні практики, втілені в міжнародних мистецьких виставках, музичних фестивалях і кінопродукції,

справляють глибокий вплив на культурне середовище, формуючи колективну уяву та вираження в цих просторах.

Центральне місце в трансформаційному наративі займає роль медіа та комунікаційних технологій. Засоби масової інформації, Інтернет та соціальні медіа-платформи сприяють швидкому обміну культурними продуктами та ідеями, створюючи спільний глобальний культурний простір. Колись окремі сфери культурних взаємодій тепер взаємопов'язані, що дозволяє людям брати участь у глобальному дискурсі, зберігаючи при цьому свою вкоріненість у місцевому контексті.

Злиття глобальних і локальних впливів у культурному просторі стає філософським полотном, спонукаючи до роздумів про культурний релятивізм і природу універсальності. Це спонукає до дослідження того, чи існують універсальні аспекти людського вираження, які зберігаються поза культурними кордонами, чи домінує культурний релятивізм, визнаючи, що кожен культурний простір має свій унікальний наратив, сформований його історією та контекстом.

У великому наративі впливу глобалізації на культурні простори позитивні та негативні наслідки розгортаються як відображення заплутаного танцю між глобальним взаємозв'язком і збереженням культурної ідентичності.

Комодифікація культури породжує занепокоєння щодо пріоритетності ринкових інтересів над культурною цілісністю. Оскільки культурні продукти стають товарами, існує ризик втрати автентичності та багатства, які визначають культурні наративи. Така комерціалізація може сприяти руйнуванню традиційних практик, перетворюючи культурне самовираження на товари для масового споживання.

Віртуалізація культурного досвіду, підвищуючи доступність, створює філософські проблеми. Потенційна ерозія матеріальних, фізичних аспектів

культурних просторів може віддалити людей від живої сутності їхньої культурної спадщини. Виникають питання щодо автентичності культурної взаємодії у світі, де все більше домінує цифрова взаємодія.

Позитивні наслідки глобалізації в культурному просторі зберігаються як свято різноманітності та свідчення сили взаємозв'язку. Поєднання глобальних і місцевих впливів створює яскраву мозаїку, де сходяться культури з різних куточків світу, сприяючи динамічній ідентичності та надихаючи на нові форми художнього вираження. Культурні простори, фізичні чи віртуальні, перетворюються на динамічні арени міжкультурного діалогу, долаючи географічні кордони та сприяючи глобальному обміну ідеями.

Комодифікація культури створює складності, коли ринкові інтереси можуть витіснити культурну цілісність, що потенційно може призвести до комерціалізації культурних продуктів. Ця комерціалізація створює загрозу збереженню традиційних практик, оскільки культурне самовираження ризикує перетворитися на товари для масового споживання. [7]

Крім того, вплив глобалізації піднімає питання нерівності та представництва в культурному просторі. Домінуючі культури можуть затьмарити маргіналізовані голоси, зберігаючи дисбаланс сил у глобальному культурному діалозі. Глобальні потоки культури можуть ненавмисно сприяти маргіналізації певних проявів, перешкоджаючи інклюзивному представленню різноманітних ідентичностей.

Подвійні наслідки глобалізації вимагають етичних роздумів від людей, які орієнтуються в культурному ландшафті, що розвивається. Етичні міркування передбачають визнання відповідальності за збереження культурної автентичності під час участі в глобальному діалозі. Такі філософи, як Марта Нуссбаум і Кваме Ентоні Аппія, пропонують уявлення про етичні імперативи справедливості, поваги та інклюзивності в глобалізованому контексті.

Наслідки глобалізації спонукають до етичних роздумів, які виходять за рамки теоретичних міркувань. Етичні погляди таких філософів, як Марта Нуссбаум і Кваме Ентоні Аппіа, стають орієнтирами для людей, які орієнтуються в культурному ландшафті, що розвивається. Потрібно замислитися над їхньою роллю як етичних агентів, сприяючи усвідомленню моральних вимірів, притаманних культурним взаємодіям. Етичний імператив полягає не лише у протистоянні негативним наслідкам, але й у активному сприянні позитивній трансформації глобалізованих культурних просторів.

У поточному філософському діалозі про глобалізацію людей заохочують робити внесок у спільний наратив, який поважає багатство культурного розмаїття, одночасно активно протистоячи загрозам культурній автентичності та дисбалансу влади. Виклики, породжені глобалізацією, створюють можливості для етичних роздумів і дій, спонукаючи людей орієнтуватися на незвіданих територіях філософського ландшафту, що розвивається, з цілісним розумінням подвійних наслідків, що формують культурний простір.

За підсумком, наслідки глобалізації для культурних просторів охоплюють подвійну природу її впливу — пропонують можливості для збагачення та зв'язку, водночас створюючи проблеми для збереження автентичної культурної ідентичності. Наратив, який розгортається в цих просторах, відображає постійні переговори між глобальним і локальним, вимагаючи тонкого та продуманого підходу до орієнтування в складнощах культурної еволюції у світі, що швидко глобалізується.

2.3 Соціальна взаємодія в культурному просторі та часі

Філософське дослідження культурного простору та соціальної взаємодії заглиблюється в складний зв'язок між фізичними, символічними та концептуальними вимірами простору та їхнім впливом на людські взаємодії. Цей аналіз зосереджується на підтемі «Вплив культурного простору на соціальні відносини» з метою розкрити філософські нюанси, які формують динаміку між людьми в різних культурних контекстах.

Культурний простір – це не просто фізичне середовище; він служить філософським полотном, яке формує контури соціальних взаємодій. У цьому аналізі основна увага зосереджена на розумінні того, як культурний простір функціонує як динамічна сила, яка впливає на те, як люди сприймають, взаємодіють і будують соціальні відносини. Спираючись на феноменологію, екзистенціалізм і теорію культури, це дослідження прагне розкрити філософські основи взаємодії між культурним простором і соціальними взаємодіями.

Культурні простори сприяють позитивним суспільним стосункам через святкування та збереження різноманітних проявів культури. Ці простори стають осередками міжкультурного розуміння, заохочуючи діалог і співпереживання між людьми з різним походженням. Спільний культурний досвід у цих просторах розвиває почуття приналежності та спільної ідентичності, створюючи спільну основу для спілкування, спілкування та співпраці.

Мистецьке самовираження в культурному просторі служить мостом, який долає соціальні розбіжності, сприяючи зв'язкам через спільний естетичний досвід. За допомогою візуального мистецтва, літератури чи перформансу культурні простори стають платформами для людей, які можуть брати участь у спільному наративі, руйнуючи бар'єри та сприяючи почуттю єдності. Ритуали та традиції в цих просторах сприяють спільній культурній пам'яті, сприяючи почуттю спільності, яке виходить за рамки індивідуальних відмінностей.

Культурні простори також відіграють ключову роль у створенні соціальних мереж. У фізичних районах чи віртуальних спільнотах ці простори забезпечують платформу для однодумців, які об'єднуються, створюючи соціальні зв'язки на основі спільних цінностей, інтересів і культурної приналежності. Громадський характер культурних просторів виховує почуття солідарності, зміцнює соціальну згуртованість і сприяє створенню сприятливого середовища.

Проте вплив культурного простору на соціальні відносини не позбавлений викликів. Культурні простори можуть ненавмисно сприяти соціальній стратифікації, зміцнюючи існуючу динаміку влади в суспільстві. Доступ і включення в ці простори можуть бути неоднаковими, потенційно виключаючи певні групи або зберігаючи нерівність, засновану на культурних, економічних або соціальних факторах.

Крім того, культурні простори можуть стати аренами прояву культурної, політичної чи соціальної напруги. Конфліктні наративи в цих просторах можуть призвести до поляризації, що ставить під сумнів гармонійне співіснування, яке культурні простори прагнуть сприяти. Узгодження багатьох ідентичностей у цих просторах також може призвести до ускладнень, оскільки люди орієнтуються в перехресних аспектах своєї культурної приналежності та соціальних ролей.

З філософської точки зору, зв'язок між культурним простором і соціальними відносинами спонукає до роздумів про природу спільноти та конструювання спільного значення. Як культурні простори сприяють формуванню колективної ідентичності та яку роль вони відіграють у формуванні соціальної структури спільноти? Філософські дослідження етики включення, представництва та динаміки влади в цих просторах стають невід'ємною частиною розуміння їхнього ширшого впливу на соціальні відносини.

Отже, культурний простір вплітається в заплутану тканину соціальних відносин, пропонуючи як джерело збагачення, так і відображення складності

суспільства. Позитивний вплив підкреслює потенціал для єдності, розуміння та розбудови спільноти, тоді як виклики та нюанси підкреслюють необхідність продуманої навігації динаміки влади, залучення та створення просторів, які сприяють справжньому соціальному єдності. Взаємодія між культурним простором і соціальними відносинами стає філософським дослідженням людських зв'язків і побудови спільного значення в різноманітній повноті суспільства.

Культурний простір стає відображенням ідентичності, часто окреслюючи соціальні кордони та приналежності. Філософське дослідження займається питаннями культурної ідентичності, коли люди орієнтуються в символічному ландшафті свого оточення. Аналіз спонукає задуматися над тим, як культурний простір зміцнює або кидає виклик соціальній ієрархії, сприяючи глибшому розумінню динаміки соціальних взаємодій.

Враховуючи ідеї критичних теоретиків, люди займаються питаннями інклюзивності та соціальної справедливості в культурних просторах. Етичним імперативом стає активне просування інклюзивних соціальних відносин, які визнають і вшановують різноманітність. Філософське дослідження заохочує ставити під сумнів практики виключення та протистояти їм, сприяючи створенню середовища, де кожен голос почутий і кожна особистість поважається.

За своєю суттю культурні простори функціонують як архітектори колективної ідентичності, формуючи спільну свідомість спільноти. Вони служать форумами, де люди колективно визначають, хто вони, звідки походять і які цінності їм дорогі. Таким чином, ці простори сприяють формуванню спільного наративу, який об'єднує людей, сприяючи почуттю приналежності, яке виходить за рамки індивідуальних відмінностей. [15]

З філософської точки зору, поняття інклюзивності в культурних просторах стає наріжним каменем. Етичні міркування щодо представництва та доступу спонукають до глибоких роздумів. Наскільки інклюзивними є ці простори? Чи вони

справді представляють різноманіття спільноти, чи вони ненавмисно увічнюють соціальні ієрархії? Філософські дослідження етики представництва заглиблюються в питання справедливості, чесності та обов'язків, притаманних формуванню простору, що впливає на колективну ідентичність.

Перехресність культурних ідентичностей у цих просторах вносить шари складності у філософський дискурс. Люди орієнтуються в заплутаній мережі своїх культурних приналежностей, соціальних ролей і особистих переконань. Філософські роздуми заглиблюються в напруженість між формуванням індивідуальної агенції та колективної ідентичності, піднімаючи питання про переговори про численні ідентичності в рамках культурних просторів.

Виклики виникають, оскільки культурні простори ненавмисно сприяють соціальній стратифікації. Нерівний доступ до цих просторів через культурні, економічні чи соціальні чинники спонукає до філософських роздумів про рівність і справедливість. Які етичні імперативи керуються розробкою та управлінням культурними просторами, щоб гарантувати, що вони слугуватимуть інклюзивними, доступними та розширюють можливості платформ для всіх членів спільноти?

З філософської точки зору, напруга, яка може виникнути в культурному просторі, стає предметом дослідження. Конфліктні наративи, політичні розбіжності та соціальна нерівність вимагають тонких філософських міркувань. Як ці простори можуть служити посередниками, сприяючи конструктивному діалогу та розумінню? Філософські роздуми заглиблюються в потенціал культурних просторів як каталізаторів соціальної гармонії, визнаючи роль, яку вони відіграють у навігації суспільними складнощами.

Тому, взаємодія між культурним простором і соціальними відносинами розгортається як філософська подорож. Це подорож, яка перетинає ландшафти ідентичності, репрезентації, справедливості та спільного формування сенсу. Філософські роздуми, вбудовані в цей динамічний зв'язок, спонукають до

безперервного дослідження, підкреслюючи глибоку роль, яку відіграють культурні простори у формуванні самої тканини суспільних зв'язків. З еволюцією цих просторів розвивається і філософський дискурс щодо їхнього впливу на соціальні відносини, пропонуючи глибоку лінзу, через яку можна зрозуміти заплутаний танець людських зв'язків у різноманітному та постійно мінливому суспільстві.

З філософської точки зору роль культурного простору у вихованні почуття приналежності стає центральною темою. Ці простори створюють спільні сфери, де люди відчують зв'язок з іншими людьми, які мають схоже культурне походження, традиції чи мистецькі прояви. Ця філософія заглиблюється в питання людських зв'язків, вродженої потреби в спільноті та ролі культурних просторів у забезпеченні матеріального, спільного дому для людей, які шукають зв'язку з іншими однодумцями.

Мистецьке самовираження в культурному просторі функціонує як об'єднуюча сила, яка долає індивідуальні відмінності та формує суспільні зв'язки. Через образотворче мистецтво, музику, літературу чи виставу культурні простори пропонують людям платформу для спільного естетичного досвіду. Ця спільна взаємодія сприяє створенню колективної культурної пам'яті, зміцнюючи зв'язки, які прив'язують людей до їхньої спільноти та її унікальної ідентичності.

З філософської точки зору роль культурного простору у формуванні громади викликає етичні міркування щодо інклюзивного представництва. Філософія, що оточує етику представництва, досліджує питання чесності, справедливості та відповідальності культурних просторів бути інклюзивними та доступними для всіх членів спільноти. Ці простори мають точно відображати різноманіття всередині спільноти, гарантуючи, що вони слугуватимуть справжніми платформами для формування колективної ідентичності.

Окрім простого фізичного чи віртуального середовища, культурні простори діють як соціальні каталізатори, об'єднуючи людей, щоб поділитися багатством

їхньої колективної спадщини. Вони служать місцями зустрічі, де люди формують соціальні зв'язки на основі спільних цінностей, традицій і культурної приналежності. Філософське дослідження ролі соціального каталізатора включає в себе питання про природу спільноти, динаміку соціальної згуртованості та трансформаційний потенціал спільного культурного досвіду. [13]

У цій заплутаній взаємодії між культурними просторами та динамікою спільноти розповідь поглиблюється, спонукаючи до подальших філософських роздумів над сутністю людських зв'язків і формуванням колективної ідентичності. Оскільки культурні простори стають полотном, на якому спільноти малюють свої спільні наративи, філософська подорож заглиблюється в кілька взаємопов'язаних тем.

В основі філософського дослідження лежить глибоке почуття причетності, яке породжують культурні простори. Вони стають чимось більшим, ніж фізичні чи віртуальні місця; вони перетворюються на спільні домівки, де люди знаходять резонанс зі своїм культурним корінням. Ця філософія приналежності виходить за межі простої фізичної присутності, охоплюючи емоційний і психологічний зв'язок, який люди створюють зі своєю спільнотою через спільний культурний досвід.

З філософської точки зору трансформаційна сила спільного культурного вираження стає центром. Художні зусилля в культурному просторі служать провідниками спільного досвіду, долаючи мовні та суспільні кордони. Це спільне вираження не тільки зміцнює соціальні зв'язки, але й діє як каталізатор культурної еволюції, сприяючи динамічній взаємодії між традиціями та інноваціями всередині спільноти.

Етичні міркування щодо репрезентації в культурному просторі поглиблюють філософський дискурс. Наскільки точно та інклюзивно ці простори відображають різноманітність спільноти, якій вони служать? Філософські дослідження етики репрезентації заглиблюються в питання справедливості, чесності та

відповідальності культурних просторів бути справедливими платформами, які шанують і демонструють багатство всіх ідентичностей у спільноті.

Культурні простори, діючи як каталізatori соціальної взаємодії, сплітають складну тканину соціальної динаміки спільноти. Вони стають форумами, де люди збираються не лише для того, щоб відзначити спільну спадщину, але й для спілкування, що виходить за рамки культурних кордонів.

Ця соціальна взаємодія спонукає досліджувати природу спільноти, динаміку соціальної згуртованості та потенціал культурних просторів сприяти порозумінню та єдності.

З філософської точки зору, роль культурних просторів у формуванні ідентичності виходить за межі безпосереднього сьогодення. Ці простори сприяють створенню колективної пам'яті, яка виходить за межі індивідуальних життів. Наративи, сплетені в культурних просторах, стають нитками в тканині історії спільноти, формуючи її ідентичність для майбутніх поколінь.

Культурний простір стає символічним представленням ідентичності, часто окреслюючи соціальні кордони та приналежності. Філософське дослідження займається питаннями культурної ідентичності, коли люди орієнтуються в символічному ландшафті свого оточення. Аналіз заохочує задуматися над тим, як культурний простір зміцнює або кидає виклик соціальній ієрархії, сприяючи глибшому розумінню динаміки формування спільноти та індивідуальної ідентичності.

В результаті, роль культурного простору у формуванні груп і спільнот розгортається як глибока та багатогранна подорож. Він перетинає сфери ідентичності, приналежності та спільного вираження. Філософські роздуми, вбудовані в цей динамічний зв'язок, підкреслюють глибокий вплив культурних просторів на людський досвід, формуючи самі основи спільноти та колективної

ідентичності в заплутаній мозаїці людського існування. Розповідь, що триває в цих просторах, продовжує бути філософським дослідженням людського зв'язку та побудови спільного значення в мінливому суспільстві.

ВИСНОВКИ

Культурний простір – це не просто фізичне середовище; він служить філософським полотном, яке формує контури соціальних взаємодій. У цьому аналізі основна увага зосереджена на розумінні того, як культурний простір функціонує як динамічна сила, яка впливає на те, як люди сприймають, взаємодіють і будують соціальні відносини. Спираючись на феноменологію, екзистенціалізм і теорію культури, це дослідження прагне розкрити філософські основи взаємодії між культурним простором і соціальними взаємодіями.

Культурні простори сприяють позитивним суспільним стосункам через святкування та збереження різноманітних проявів культури. Ці простори стають осередками міжкультурного розуміння, заохочуючи діалог і співпереживання між людьми з різним походженням. Спільний культурний досвід у цих просторах розвиває почуття приналежності та спільної ідентичності, створюючи спільну основу для спілкування, спілкування та співпраці.

Мистецьке самовираження в культурному просторі служить мостом, який долає соціальні розбіжності, сприяючи зв'язкам через спільний естетичний досвід. За допомогою візуального мистецтва, літератури чи перформансу культурні простори стають платформами для людей, які можуть брати участь у спільному наративі, руйнуючи бар'єри та сприяючи почуттю єдності.

Культурні простори також відіграють ключову роль у створенні соціальних мереж. У фізичних районах чи віртуальних спільнотах ці простори забезпечують платформу для однодумців, які об'єднуються, створюючи соціальні зв'язки на основі спільних цінностей, інтересів і культурної приналежності. Громадський характер культурних просторів виховує почуття солідарності, зміцнює соціальну згуртованість і сприяє створенню сприятливого середовища.

Час впливає на розвиток культурного простору, наприклад зміна соціальних функцій культурного простору. Час може призводити до зміни фізичної форми культурного простору, наприклад руйнування історичних будівель. І може бути спричинена зміна культурного змісту культурного простору, коли старим речам дається нове значення.

Вплив культурного простору на соціальні відносини не позбавлений викликів. Культурні простори можуть ненавмисно сприяти соціальній стратифікації, зміцнюючи існуючу динаміку влади в суспільстві. Доступ і включення в ці простори можуть бути неоднаковими, потенційно виключаючи певні групи або зберігаючи нерівність, засновану на культурних, економічних або соціальних факторах.

Культурний простір вплітається в заплутану тканину соціальних відносин, пропонуючи як джерело збагачення, так і відображення складності суспільства. Позитивний вплив підкреслює потенціал для єдності, розуміння та розбудови спільноти, тоді як виклики та нюанси підкреслюють необхідність продуманої навігації динаміки влади, залучення та створення просторів, які сприяють справжньому соціальному єдності. Взаємодія між культурним простором і соціальними відносинами стає філософським дослідженням людських зв'язків і побудови спільного значення в різноманітній повноті суспільства.

Проаналізовано концептуальні підходи дослідження культурного часу та простору як сфер буття людини використовуючи філософський, антропологічний, соціологічний, та культорологічний підходи.

Визначено що індивідуальне розуміння часу є суб'єктивним і залежить від особистих переживань, цінностей та життєвого досвіду людини. Воно може бути лінійним, циклічним або багатовимірним.

В свою чергу соціальне розуміння часу є об'єктивним і відображає спільні для групи або суспільства уявлення про час. Воно може бути пов'язане з релігійними, культурними або політичними традиціями.

Зрозуміло що індивідуальне та соціальне визначення часу взаємодіє між собою і формує культурний простір.

Індивідуальне розуміння часу впливає на те, як людина сприймає та інтерпретує культурний простір. А соціальне розуміння часу впливає на те, як формується культурний простір.

Таким чином, час є важливою складовою культурного простору. Він впливає на те, як люди сприймають та інтерпретують культурний простір, а також на те, як формується цей простір.

V. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Culture, Space, and Place: An Inquiry into the Urban Landscape of Multicultural Cities (Інтернет Джерело):
https://www.researchgate.net/publication/330510624_Culture_Space_and_Place_An_Inquiry_into_the_Urban_Landscape_of_Multicultural_Cities
2. Stanford Encyclopedia of Philosophy, Existentialism (Інтернет Джерело):
<https://plato.stanford.edu/entries/existentialism/#SelfRecoSartBeau>
3. Theoretical roots of cultural-existential psychology (Інтернет Джерело):
<https://www.cambridge.org/core/books/abs/culturalexistential-psychology/theoretical-roots-of-culturalexistential-psychology/794F800D2C02D77700B22C39F4168A66>
4. Existentialism, Globalisation and the Cultural Other (Інтернет Джерело):
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ903804.pdf>
5. Vera da Silva, Time in culture Profile:
https://www.academia.edu/37750505/Time_in_culture
6. Cultural Hybridity and Existential Crisis in Richard Wright's The Outsider (Інтернет Джерело): <https://journals.openedition.org/transatlantica/4255>
7. Distortion of the Perception of Existential Space: as Illustrated by Phobias (Інтернет Джерело): <https://juniperpublishers.com/pbsij/PBSIJ.MS.ID.555913.php>
8. Formation of the culture of social relations (Інтернет Джерело):
<https://www.redalyc.org/journal/5702/570272314013/html/>
9. Cultural Space Methodology on Assessment of Authenticity (Інтернет Джерело): <https://www.preprints.org/manuscript/202212.0402/v1>
10. Cultural Space - a Conceptual Deliberation and Characterization as Urban Space (Інтернет Джерело):
https://www.academia.edu/245124/Cultural_Space_a_Conceptual_Deliberation_and_Characterization_as_Urban_Space
11. The ideas of communicative philosophy in solving the crises of the modern socio-cultural space (Інтернет Джерело): <https://cyberleninka.ru/article/n/the-ideas-of-communicative-philosophy-in-solving-the-crises-of-the-modern-socio-cultural-space/viewer>

12. Community, identity and the cultural space (Интернет Джерело):
<https://www.cairn.info/revue-rue-descartes-2002-2-page-19.htm>
13. Globalization, Communication and the Concept of Space in Global History (Интернет Джерело): <https://d-nb.info/1186794402/34>
14. Space and Time in the Context of Social Measurement (Интернет Джерело):
https://www.ersj.eu/dmdocuments/33.PALIY_XXI_S1_18.pdf
15. The effect of globalization and localization of moral consciousness on cultural space (Интернет Джерело): <https://cyberleninka.ru/article/n/the-effect-of-globalization-and-localization-of-moral-consciousness-on-cultural-space/viewer>
16. The perception of time in different cultures (Интернет Джерело):
<https://clockify.me/blog/managing-time/time-perception/>
17. Existential Phenomenology and the Sociological Tradition Edward A. Tiryakian (Книжка): <https://www.jstor.org/stable/2091136>
18. THE CULTURE OF TIME AND SPACE 1880- 1918:
https://monoskop.org/images/e/ea/Kern_Stephen_The_Culture_of_Time_and_Space_1880-1918_Chapters_1-4.pdf
19. Foucault, M. (1969). Les mots et les choses [The order of things]. Paris, France: Editions Gallimard.
20. Giddens, A. (1991). Modernity and self-identity: Self and society in the late modern age. Cambridge, MA: Polity Press.
21. Max Weber's Methodology (1997): The Unification of the Cultural and Social Sciences.
22. Pierre Bourdieu (1997) Culture and Power: The Sociology of Pierre Bourdieu
23. Mitchell, D. (2000) Cultural Geography: A Critical Introduction. Oxford: Blackwell Publishers.
24. Neill, W. J. V. (2004) Urban Planning and Cultural Identity. London: Routledge.
25. Henri Lefebvre (1992) The Production of Space.
26. Edward Sapir (2002) The Psychology of Culture : A Course of Lectures.

27. Rapoport, A. (1976) The mutual interaction of people and their built environment. Hague: Mouton Publisher.
28. Hall, E. (1990) Understanding Cultural Differences. Intercultural Press Inc
29. Runco, M. A. (2014) Creativity Theories and Themes: Research, Development, and Practice. London: Academic Press.
30. Seamon, D. Place Attachment and Phenomenology: The Synergistic Dynamism of Place, in: Lynne C. Manzo.
31. Tonkiss, F. (2005) Space, the City and Social Theory: Social Relations and Urban Forms. Cambridge, Polity Press.
32. Valsiner, J. (2007) Culture in Mind and Societies: Foundation of Cultural Psychology. London: Sage Publications.